

Nieuwsbrief ERF Updates

Nummer 17, 2024

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:1797](#) 06-12-2024

[Hoge Raad, ECLI:NL:PHR:2024:1151](#) 01-11-2024

[Hoge Raad, ECLI:NL:PHR:2024:1130](#) 25-10-2024

Hof

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2024:3493](#) 17-12-2024

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2024:7633](#) 10-12-2024

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2024:7652](#) 10-12-2024

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2024:3321](#) 10-12-2024

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2024:2275](#) 27-11-2024

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2024:3266](#) 26-11-2024

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2024:3570](#) 14-11-2024

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2024:3571](#) 14-11-2024

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2024:2239](#) 12-11-2024

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2024:3499](#) 07-11-2024

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2024:2230](#) 29-10-2024

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2024:6570](#) 24-10-2024

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2024:7296](#) 22-10-2024

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2024:2229](#) 16-10-2024

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2024:5734](#) 10-09-2024

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2022:3217](#) 15-11-2022

Rechtbank

- [Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2024:13284](#) 19-12-2024
- [Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2024:6886](#) 18-12-2024
- [Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2024:6906](#) 17-12-2024
- [Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:11776](#) 13-12-2024
- [Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:12988](#) 11-12-2024
- [Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2024:21539](#) 11-12-2024
- [Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2024:7537](#) 11-12-2024
- [Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:12327](#) 09-12-2024
- [Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2024:8401](#) 09-12-2024
- [Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2024:8823](#) 05-12-2024
- [Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2024:12455](#) 05-12-2024
- [Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2024:7695](#) 05-12-2024
- [Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2024:7510](#) 04-12-2024
- [Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2024:12546](#) 04-12-2024
- [Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2024:6503](#) 04-12-2024
- [Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2024:7500](#) 04-12-2024
- [Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:12904](#) 29-11-2024
- [Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:12211](#) 29-11-2024
- [Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:12468](#) 27-11-2024
- [Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2024:8227](#) 27-11-2024
- [Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2024:8607](#) 27-11-2024
- [Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:11775](#) 27-11-2024
- [Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:11911](#) 22-11-2024
- [Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2024:6398](#) 19-11-2024
- [Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2024:8842](#) 15-11-2024
- [Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:12205](#) 15-11-2024

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2024:8080](#) 14-11-2024

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2024:11834](#) 13-11-2024

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:12133](#) 13-11-2024

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2024:7697](#) 06-11-2024

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2024:7815](#) 30-10-2024

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:12204](#) 28-10-2024

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2024:10259](#) 16-09-2024

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2024:5552](#) 21-08-2024

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2024:1685](#) 03-04-2024

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2023:7433](#) 20-12-2023

Antillen

[Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, ECLI:NL:OGEEA:2024:244](#) 13-11-2024

RECHTSPRAAK

Maximum aan dwangsommen wordt verhoogd nu de tweede echtgenoot/bezwaarde ondanks eerdere veroordeling en reeds geïncasseerde dwangsommen in gebreke blijft bij opstellen boedelbeschrijving.

In een geschil over een tweetrapmaking tussen de dochter [verwachtster A] van erflaatster en de echtgenoot van erflaatster [bezwaarde B] heeft de kantonrechter in maart 2023 B opgedragen een notariële beschrijving te maken van de nalatenschap. In april 2023 heeft de boekhouder van B een niet door onderliggende stukken onderbouwde opstelling gemaakt waaruit blijkt dat de nalatenschap na afgifte van legaten circa € 40.000 negatief is. In mei 2023 heeft een kandidaat-notaris van de door de rechter benoemde boedelnotaris gereageerd op deze opstelling waarbij o.m. werd gewezen op ontbrekende vermogensbestanddelen waarna uiteindelijk de kandidaat-notaris in juli 2024 de opdracht tot het opmaken van de beschrijving teruggeeft omdat op basis van de ontvangen informatie geen complete boedelbeschrijving kan worden opgemaakt. A heeft inmiddels het maximum aan dwangsommen geïncasseerd en vordert, kort gezegd, de dwangsom op de veroordelingen die de kantonrechter aan B heeft opgelegd, te verhogen, en hem te veroordelen in de proceskosten en de nakosten. Strikt genomen is B niet verschenen in de procedure omdat de aan gemachtigde X verstrekte volmacht niet volstaat, nu B als gedaagde in een handelszaak kort geding alleen in persoon of bij advocaat kan verschijnen (art. 255 jo. Art. 79 lid 2 Rv). Maar omdat X is verschenen en A er geen bezwaar tegen heeft gemaakt dat X namens B het woord voerde, is zijn verweer toch meegenomen bij de beoordeling. Voor de beslissing maakt dat namelijk uiteindelijk geen verschil. Het verweer van B komt er kort gezegd op neer dat hij met de verklaring van de boekhouder meer heeft geleverd dan waarop A recht heeft, dat A moet ophouden hem te stalken omdat hij het al zo zwaar heeft en dat ze moet accepteren dat er niets over is of zal zijn als zij aan de beurt is. Met dit verweer – zo de voorzieningenrechter – miskent B op grove wijze dat het testament van zijn overleden echtgenote hem niet alleen een recht geeft, maar ook een plicht jegens A oplegt. Hij moet namelijk een boedelbeschrijving opmaken. Die verplichting impliceert dat onderliggende bewijsstukken eveneens moeten worden aangeleverd. Omdat B die verplichting niet nakomt, is hij veroordeeld om aan A stukken te verstrekken en is een notariële boedelbeschrijving gelast. De verklaring van de boekhouder is,

anders dan B stelt, geen beter alternatief en het is ook niet aan B om iets anders aan te leveren dan waartoe hij is veroordeeld. Dat B het A kwalijk neemt dat zij blijft aandringen op afgifte van de benodigde stukken, is onbegrijpelijk. Dat geldt temeer voor het voorstel dat op de zitting is gedaan en erop neer komt dat A de spullen van haar moeder (foto's, kleding en dergelijke) zou mogen ophalen uit een garage, als zij in ruil daarvoor haar recht op een boedelbeschrijving prijsgeeft. Gevraagd waarom B de spullen in de garage niet sowieso afgeeft als hij er zelf geen prijs op stelt, heeft X geantwoord dat dit zijn dwangsom is. Daarmee, zo de voorzieningenrechter, is dit geen serieus te nemen voorstel, maar veeleer een poging tot chantage. Gelet op de halsstarrige houding van B, al dan niet onder invloed van X, is er alle aanleiding om de dwangsom voor alle verplichtingen die hem zijn opgelegd, te verhogen zoals gevorderd, zij het dat die per veroordeling zullen worden gemaximeerd tot € 50.000. Hogere maxima zijn op dit moment nog disproportioneel.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 04-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2024:7500

Zaaknummer: C/13/758769 / KG ZA 24-901

Rechters: I.H.J. Konings

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De A-G concludeert tot verwerping in de zaak waarin het hof oordeelt dat de ouder van de overledene onrechtmatig handelt jegens de langstlevende van de overledene door te weigeren om de grafrechten aan deze over te dragen waarna de Hoge Raad stelt dat de klachten niet leiden tot vernietiging.

A-G Lindenberg concludeert tot verwerping van het beroep in de zaak ERF 2023-0524 waarin het hof oordeelde dat de ouder van de overleden dochter onrechtmatig handelt jegens de langstlevende van de overleden dochter door te weigeren om de grafrechten aan die langstlevende over te dragen. Volgens de A-G is het hof van een juist uitgangspunt en van een juist uitzonderingscriterium uitgegaan: wie een bepaald vermogensrecht (in deze zaak gaat het om grafrechten) rechtmatig heeft verkregen, beslist in beginsel in vrijheid over de eventuele overdracht van dat recht aan een ander, maar die vrijheid vindt onder meer haar begrenzing in wat volgens ongeschreven recht in het maatschappelijk verkeer betaamt en in uitzonderlijke omstandigheden kan van de rechthebbende worden geëist dat hij zijn recht opgeeft ten behoeve van een ander. Aldus staat immers de rechtmatig verkregen beschikking over het betreffende vermogensrecht voorop, zoals artikel 5:2 lid 2 BW, dat ziet op de eigendom van een zaak, vooropstelt dat het de eigenaar vrijstaat om met uitsluiting van eenieder van de zaak gebruik te maken, terwijl er voor uitzonderlijke gevallen een uitzondering mogelijk is. Het is evident dat het hof het bijzondere karakter van het hier aan de orde zijnde vermogensrecht op het oog heeft (gehad): het gaat om grafrechten. Van een bijzonder karakter is sprake omdat grafrechten betrekking hebben op de laatste rustplaats van een dierbare. Dat bijzondere karakter rechtvaardigt volgens de A-G een uitzonderingsmogelijkheid, en het hof hoefde niet (afzonderlijk) het leerstuk van misbruik van bevoegdheid toe te passen. Het hof heeft de lat hoog gelegd; slechts in uitzonderlijke gevallen staat het een rechthebbende van grafrechten niet vrij om overdracht van die grafrechten te weigeren. Een andere maatstaf is niet nodig. Daarbij komt nog dat artikel 3:13 BW ziet op de wijze waarop van een bevoegdheid gebruik wordt gemaakt en in deze zaak is iets anders aan de orde: de vraag of de grafrechten overgedragen moeten worden. De A-G verwijst naar alle feiten waaronder de grafrechten zijn verkregen door de zeer uitzonderlijke omstandigheid dat de echtgenoot op dat moment (naar is vast komen te staan ten onrechte)

gedetineerd was en hij onder normale omstandigheden zelf als echtgenoot en vader de grafrechten zou hebben verkregen. Vervolgens heeft de Hoge Raad de klachten beoordeeld met als uitkomst dat deze klachten niet kunnen leiden tot vernietiging van dat arrest en de zaak zonder nadere motivering ex 81 lid 1 RO afdoet (ECLI:NL:HR:2024:1864).

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 25-10-2024

ECLI: ECLI:NL:PHR:2024:1130

Zaaknummer: 24/00372

Rechters: S.D. Lindenberg

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank acht niet bewezen dat onder curatele gestelde testatrice wilsonbekwaam was

Eiser X vordert een verklaring voor recht dat het testament van de onder curatele gestelde, ongehuwde en zonder kinderen overleden erflaatster A van 23 mei 2022 nietig is, omdat zij op het moment van het opmaken van het testament vanwege een geestelijke stoornis (dementie) niet meer in staat was om haar wil te bepalen. Hij wil daarmee bereiken dat het testament wordt afgewikkeld volgens het voorlaatste testament, van 25 augustus 2017, waarin X en zijn echtgenote tot enig erfgenamen benoemd. De rechtbank wijst het gevorderde af. Uit de verklaring van de notaris leidt de rechtbank af dat deze grondig en zorgvuldig onderzoek heeft verricht. De notaris heeft onderbouwd dat de indicatoren een algemeen en objectief karakter hebben en dat deze met zich meebrengen dat de notaris de cliënt in beginsel persoonlijk ziet en spreekt. De notaris heeft A meerdere malen persoonlijk gezien en intensief met haar gesproken. De notaris stelt in haar verklaring dat gezien het feit dat de wensen van A kort en krachtig waren en zij deze bij alle gelegenheden op dezelfde wijze heeft herhaald er geen twijfel was over de wilsbekwaamheid ten aanzien van het testament. De verklaring van de notaris overtuigt de rechtbank. De rechtbank ziet in hetgeen X heeft aangevoerd geen reden voor twijfel aan de juistheid van de conclusies van de notaris. De gedaagden [de vereffenaars] voeren verder nog aan dat er geen sprake was van een direct begunstigde die nauw is betrokken bij de wijziging van het testament, dat de wijziging van het testament niet in belangrijke mate en opvallend afwijkt van eerdere wilsuitingen en dat het gelet op de gebeurtenissen met X niet vreemd was dat A haar testament wenste te wijzigen. Volgens de vereffenaars was er een logische samenhang tussen de wijziging van het testament en de gebeurtenissen voorafgaand aan het testament. A was consequent en duidelijk in haar wens omtrent het testament. Ten slotte voeren de vereffenaars nog aan dat zowel de notaris, de curator als de kantonrechter met A hebben gesproken en allen tot de conclusie kwamen dat zij in staat was tot een redelijke waardering van haar belangen in verband met de te verrichten rechtshandeling. Naar het oordeel van de rechtbank is voldoende aannemelijk dat de notaris geen aanleiding had om aan de wilsbekwaamheid van A te twijfelen. In de gegeven omstandigheden kan het de notaris niet worden verweten dat zij geen arts heeft ingeschakeld ter beoordeling van de wilsbekwaamheid van A.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 04-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2024:6503

Zaaknummer: C/08/315299 / HA ZA 24-233

Rechters: U. van Houten

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Testamentair bewindvoerder wordt ontslagen want hij handelt niet mede in het belang van vruchtgebruikster en ook heeft hij meerdere petten op waardoor hij een tegenstrijdig belang heeft.

De kantonrechter wijst het verzoek van X toe om de beide testamentair bewindvoerders [verweerders A en B] te ontslaan. Kort en goed komt de zaak erop neer dat X het vruchtgebruik gelegateerd heeft gekregen van de nalatenschap van haar moeder. Tot de nalatenschap behoort een woning. Bloot eigenaar is Q, de dochter van X. Vervolgens is Q overleden. Q heeft haar echtgenoot [verweerder] A en B tot bewindvoerders benoemd en de blooteigendom gelegateerd aan haar beide kinderen, van wie na het overlijden van een hen, belanghebbende D als enig bloot eigenaar resteert. De kantonrechter is het namelijk met X eens dat A en B ten onrechte geen rekening hebben gehouden met de belangen van X als vruchtgebruikster. A en B hebben ter zitting verklaard dat zij uitsluitend in het belang van de kinderen van Q hebben gehandeld. Het doel van het testamentaire bewind was om hun leven – zij waren op dat moment nog erg jong – op de rit te houden na het overlijden van hun moeder en om te voorkomen dat zij onverstandige beslissingen zouden nemen, zoals het verkopen van de woning. Dit is op zichzelf goed invoelbaar. X heeft ter zitting ook beaamd dat in de periode rondom het overlijden van Q, haar kinderen de prioriteit hadden van alle betrokkenen. Maar dit neemt niet weg dat de belangen van X als vruchtgebruikster ook meegenomen (hadden) moeten worden, in overeenstemming met hetgeen Q hierover in haar testament bepaald heeft. Dat X slechts een indirect afgeleid belang heeft en dat dit ook als zodanig bij de notaris met haar besproken is, zoals door A aangevoerd, wordt onvoldoende onderbouwd en volgt bovendien niet uit de tekst van het testament. De kantonrechter ziet hierin dan ook een gewichtige reden voor het ontslag. Daarbij stelt de kantonrechter vast dat A in deze situatie meerdere petten op heeft, waarbij tegenstrijdige belangen een rol (kunnen) spelen. Uit de stukken en hetgeen ter zitting besproken is, blijkt dat in de loop der jaren de relatie tussen A en X verstoord is geraakt, waarbij er een conflict is ontstaan over de woning. De kantonrechter is het met A eens dat door X opgeworpen standpunten gaan over de inhoud en de reikwijdte van het vruchtgebruik en dat daarvoor geen plek is in deze procedure. Maar dit neemt niet weg dat de belangen van de vruchtgebruikster wél meegenomen moeten worden bij de uitvoering van het testamentaire bewind. Daarbij heeft X voldoende

onderbouwd dat de belangen van A als gebruiker van de woning haaks (kunnen) staan op zijn belangen als testamentair bewindvoerder. De kantonrechter oordeelt dat A daarmee ongeschikt is geworden om het bewind uit te voeren, hetgeen eveneens een gewichtige reden voor ontslag oplevert.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 19-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2024:6398

Zaaknummer: 11138532 UB VERZ 24-355

Rechters: K.G. van de Streek

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof beoordeelt welk recht van toepassing is op de vererving en afwikkeling van een nalatenschap van een in Sri Lanka overleden man met de Nederlandse nationaliteit die bezittingen had in zowel Nederland als Sri Lanka en stelt vast dat de wettelijke verdeling van kracht is geworden.

Voor de feiten en het oordeel in eerste aanleg zie ERF 2023-0131. Het hof ziet geen aanleiding om de door de rechtbank benoemde vereffenaar alsnog in het geding te doen oproepen. Weliswaar vertegenwoordigt de vereffenaar op grond van artikel 4:211 lid 2 BW de erfgenamen in en buiten rechte bij de vervulling van zijn taak, in casu het beheren en vereffenen als een goed vereffenaar van de boedel van erflater die zich op het tijdstip van zijn overlijden in Nederland bevond, maar nu de vorderingen van partijen geen vorderingen ten behoeve van de nalatenschap betreffen, vallen deze buiten de taakuitoefening van de vereffenaar. Daarna stelt het hof vast dat op grond van artikel 10 lid 1a van de Europese erfrechtverordening de Nederlandse rechter bevoegd is om uitspraak te doen over de erfopvolging van erflater in haar geheel aangezien goederen van de nalatenschap zich in Nederland bevinden en erflater op het tijdstip van overlijden de Nederlandse nationaliteit had. Krachtens artikel 109 Rv is in Nederland het gerechtshof Den Haag relatief bevoegd over de zaak te oordelen. Vervolgens is volgens het hof tussen partijen voor wat het op de vererving en afwikkeling van de nalatenschap van erflater toepasselijke recht betreft enkel in geschil welk recht van toepassing is op de roerende zaken en vermogensrechten van erflater. Appellanten (erflaters kinderen uit een eerder huwelijk) zijn van mening dat daarop Sri Lankaans recht van toepassing is, en diens echtgenote (geïntimeerde) meent – net als de rechtbank – dat Nederlands recht van toepassing is op alle roerende zaken en vermogensrechten van erflater, waar ter wereld ook. Het hof meent dat de rechtbank terecht heeft geoordeeld dat niet is komen vast te staan dat erflater zijn *domicile of origin* (Nederland) heeft opgegeven en Sri Lanka als zijn *domicile of choice* daarvoor in de plaats heeft gesteld, zodat op basis van artikel 21 lid 2 van de Sri Lankaanse Matrimonial Rights and Inheritance Ordinance (MRIO) Nederlands recht van toepassing is op de vererving en afwikkeling van de roerende zaken en vermogensrechten van erflater. Erflater had onweersproken een onderneming (de *retreat*) in Sri Lanka ten gevolge waarvan hij de gelden nodig had. Dat hij een onderneming in Sri Lanka dreef, brengt niet mee

dat hij voornemens was zijn *domicile of origin* Nederland op te geven. Dit alles leidt ertoe dat het hof evenals de rechtbank tot het oordeel komt dat op de vererving en afwikkeling van de nalatenschap van erflater wat betreft de roerende zaken en vermogensrechten, waar ter wereld deze zich bevinden, Nederlands recht van toepassing is. Het hof stelt verder vast dat tussen partijen niet langer in geschil is dat het huwelijk van erflater met geïntimeerde in Nederland wordt erkend zodat zij naar Nederlands recht erfgenaam is van erflater. Nu erflater niet bij testament over zijn nalatenschap heeft beschikt, laat hij als zijn erfgenamen achter zijn echtgenote en zijn twee kinderen en wordt de nalatenschap op grond artikel 4:13 BW verdeeld. Nu echtgenote/geïntimeerde van rechtswege als enige gerechtigd is tot voormelde goederen van de nalatenschap van erflater kunnen de kinderen/appellanten geen aanspraak maken op toedeling van die goederen aan hen zodat de vordering tot het gelasten van de wijze van verdeling van de nalatenschap wordt afgewezen. Het hof wijst de vordering van geïntimeerde strekkende tot het voor recht verklaren dat zij bij de afwikkeling van de vereffening integraal rechthebbende is van het in artikel 4:226 BW bedoeld overschot af, nu dit gevorderde al voortvloeit uit de wet.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 29-10-2024

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2024:2230

Zaaknummer: 200.325.198/01

Rechters: E.A. Mink, C.M. Warnaar en A.S. Mertens-de Jong

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Tijdens leven van een testateur kan een notaris geen informatie verstrekken aan diens kind over een eventueel opgesteld testament en de wijze van totstandkoming daarvan.

In deze tuchtzaak verwijt klager de notaris dat de vader van klager op 78-jarige leeftijd twee keer zijn testament heeft gewijzigd ten nadele van zijn drie kinderen, terwijl hij wilsbekwaam was. De tuchtkamer stelt dat als uitgangspunt geldt dat iedereen aan wie op grond van de wet de bekwaamheid daartoe niet is ontzegd, bij testament uiterste wilsbeschikkingen kan maken. Een notaris dient daaraan in beginsel zijn ministerie te verlenen en moet op verlangen van een testateur doen wat is vereist om diens uiterste wilsbeschikkingen in een testament vast te leggen. Bij de beoordeling van de wilsbekwaamheid van de betrokkene komt het in eerste instantie aan op de eigen waarneming van de notaris, die daarbij een redelijke beoordelingsvrijheid toekomt; bij gereede twijfel aan de wilsbekwaamheid is in het algemeen verder onderzoek aangewezen. Ook als achteraf uit een rapport van een deskundige of getuigenverklaringen valt af te leiden dat een cliënt op het moment van de bespreking of passeren van de akte (mogelijk) niet als wilsbekwaam kon worden aangemerkt, betekent dit nog niet zonder meer dat dit ook aan de notaris duidelijk had moeten zijn geweest. Of dit zo is, hangt af van de omstandigheden van het geval. Aan een inhoudelijk oordeel komt de kamer niet toe omdat vader nog in leven is en klager de klacht heeft ingediend om erachter te komen of de notaris voldoende onderzoek heeft gedaan naar de wilsbekwaamheid van vader. De notaris heeft terecht aangevoerd dat zij geen informatie kan verstrekken over een eventueel opgesteld testament en de totstandkoming daarvan, omdat klagers vader in leven is. De tuchtrechter volgt de notaris en acht dit verweer steekhoudend. Het ambtsgeheim van de notaris geldt voor alle vertrouwelijke informatie die zij in haar beroepsuitoefening heeft ontvangen. Het ambtsgeheim strekt zich uit over de gehele dienstverlening van de notaris en de reikwijdte ervan is niet afhankelijk van de vraag of in het kader van deze dienstverlening een notariële akte tot stand komt. Mocht vader een nieuw testament hebben opgemaakt bij een andere notaris, dan kan ook die informatie pas vrijkomen na vaders overlijden.

Instantie: Kamer voor het notariaat in het ressort Den Haag

Datum uitspraak: 20-11-2024

ECLI: ECLI:NL:TNORDHA:2024:18

Zaaknummer: 24-32

Rechters: F.A.M. Veraart, G.A.M van Lith en J.W.A.P. Michels

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Langstlevende was dankzij toegekende bevoegdheden zelfstandig bevoegd tot het vaststellen van de omvang van de erfdelen van de kinderen.

Deze zaak gaat over de nalatenschap van erflaatster X, de echtgenote van vader Y en de moeder van verzoeksters A, B en belanghebbende C. X heeft in haar testament vader Y en de drie kinderen tot erfgenaam benoemd, vader voor 1/100ste gedeelte en de kinderen voor het resterend deel. Y is tevens tot executeur en afwikkelingsbewindvoerder benoemd. Erflaatster kende Y op grond van artikel 4:171 Burgerlijk Wetboek de bevoegdheid toe om de verdeling zelfstandig tot stand te brengen zonder enige medewerking, toestemming, machtiging of goedkeuring van welke aard ook. Y is – zo staat in het testament – eveneens voor de effectuering van de navolgende verdeling bevoegd om als vertegenwoordiger van de erfgenamen te beschikken over de goederen van de nalatenschap als ware hij enige rechthebbende en derhalve zonder enige medewerking, toestemming, machtiging of goedkeuring van welke aard dan ook, zulks met toepassing van het beginsel van zaaksvervangende. Een en ander had mede als doel een soepele boedelafwikkeling te garanderen. A en B vragen de kantonrechter om hun vorderingen uit hoofde van de nalatenschap vast te stellen, waarbij zij volgens Y en C niet-ontvankelijk verklaard dienen te worden. De familieverhoudingen zijn sinds het overlijden van moeder (ernstig) verstoord, en Y is hertrouwd. De kantonrechter concludeert dat Y – in hoedanigheid van afwikkelingsbewindvoerder – exclusief bevoegd is tot vaststellen van de erfdelen omdat X aan hem in haar testament zeer ruime bevoegdheden heeft toegekend. De erfrechtelijke positie van de kinderen is – zo de kantonrechter – bewust ondergeschikt gemaakt aan die van Y.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 22-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:11911

Zaaknummer: 11059582 VZ VERZ 24-77

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof bevestigt het oordeel van de kantonrechter dat de broer terecht is ontslagen als executeur-afwikkelingsbewindvoerder en de zus niet.

Erflater heeft in zijn testament bepaald dat zijn in een verpleeghuis verblijvende echtgenote is uitgesloten als erfgenaam en dat hun beider kinderen, appellant/zoon A en dochter/verweerster B enig erfgenaam zijn. A en B zijn tevens beiden tot executeur-afwikkelingsbewindvoerders benoemd onder de bepaling dat zij zelfstandig bevoegd zijn. In eerste aanleg hebben A en B over en weer elkaars ontslag verzocht, en is broer A ontslagen als executeur. Het hof is van oordeel dat de kantonrechter op juiste gronden A wegens gewichtige redenen heeft ontslagen als executeur-afwikkelingsbewindvoerder. Volgens het hof heeft A zus B ten onrechte niet geïnformeerd over de waarde van de aandelenportefeuille ten tijde van overlijden van erflater en over de koerswijzigingen die dalende waren. A heeft ook nagelaten voorstellen aan B te doen om het koersrisico te doen afnemen (bijvoorbeeld verkoop of toedeling aan hem tegen een reële prijs), tot uitvoering waarvan zij in ieder geval gezamenlijk bevoegd waren. Voor wat betreft het tijdstip van aanvaarding van de executele overweegt het hof dat uit de op 15 februari 2024 getekende verklaring van executele slechts volgt dat A en B hun benoeming tot executeur-afwikkelingsbewindvoerder hebben aanvaard, maar niet op welk moment zij dit hebben aanvaard. Uit het procesdossier blijkt dat A de benoeming juist al veel eerder feitelijk heeft aanvaard. Omdat de aanvaarding niet aan vormvereisten is verbonden (zie art. 4:143 BW), doet de omstandigheid dat A eerst op 15 februari 2024 de verklaring van executele heeft getekend niets af aan de omstandigheid dat hij wel degelijk de benoeming tot executeur-afwikkelingsbewindvoerder al veel eerder feitelijk had aanvaard. Dit betekent dat het hof omstandigheden in zijn oordeel kan betrekken die vanaf het overlijden van erflater hebben plaatsgevonden en dus ook het nalaten om B periodiek te informeren over de (koerswijziging van de) aandelen. Het hof is verder van oordeel dat A ook heeft nagelaten om de schulden van de nalatenschap ter grootte van in ieder geval onbetwist € 1.350.932,73 te voldoen; zo heeft hij de woning niet te koop gezet of enige stappen daarvoor ondernomen zoals het inschakelen van een makelaar. Het hof bevestigt ook het oordeel in eerste aanleg dat er geen aanleiding was om B te ontslaan als executeur-afwikkelingsbewindvoerder. Uit het procesdossier blijkt dat B zich van begin af aan heeft ingespannen om de nalatenschap goed te willen afwickelen. B kon veel werkzaamheden eerst niet oppakken, omdat A feitelijk

beschikte over de administratie en inlogcodes en de regie nam. B had geen toegang tot de administratie van erflater. Naar derden kon zij zich pas presenteren als executeur vanaf het moment dat zij beschikte over de verklaring van executele. Anders dan A stelt, mocht B de aandelen verkopen en had zij niet de toestemming van A nodig. Artikel 4:147 lid 2 BW bepaalt dat de executeur omtrent de keuze van de te gelde te maken goederen en de wijze van tegeldemaking zo veel mogelijk in overleg treedt met de erfgenamen, tenzij de erflater anders heeft beschikt. In dit geval is de tenzij-regel van toepassing nu erflater heeft bepaald dat de executeur voor de tegeldemaking van een goed niet de toestemming van de erfgenamen behoeft. Het was – zo het hof – nodig om de aandelen te verkopen om de schulden van de nalatenschap te voldoen.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 14-11-2024

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2024:3571

Zaaknummer: 200.344.458_01 en 200.344.458_02

Rechters: R.R.M. de Moor, F.M.T. Quaadvliet en M.W.M. Souren

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof bekrachtigt de beschikking van de kantonrechter, waarbij twee broers wegens gewichtige redenen zijn ontslagen als executeur en afwikkelingsbewindvoerder.

In eerste aanleg heeft de kantonrechter verzoeker A en verweerder B in hun hoedanigheid van executeur en afwikkelingsbewindvoerder in de nalatenschap van erflaatster ontslagen, en verstaan dat zij hun procesbevoegdheid behouden in het kader van het hoger beroep van het vonnis van de rechtbank van 31 mei 2023. Het hof oordeelt eerst over de eventuele niet-ontvankelijkheid van verzoeker A. Volgens B is A niet-ontvankelijk omdat de nalatenschap door X inmiddels beneficiair is aanvaard, waardoor die nalatenschap moet worden vereffend en de taak van de executeur is geëindigd. Het hof is van oordeel dat verzoeker A kan worden ontvangen in zijn verzoek in hoger beroep. A verzoekt in hoger beroep om te bepalen dat het ontslag wordt vernietigd en hij als enige executeur en afwikkelingsbewindvoerder in functie blijft. Als zijn verzoek slaagt, blijft A executeur voor de periode vanaf de aanvaarding van de executie tot 22 november 2023. Op 22 november 2023 is zijn taak op grond van het bepaalde in artikel 4:149 lid 1 onder d BW geëindigd, tenzij A (alsnog) kan aantonen dat de goederen van de nalatenschap ruimschoots toereikend zijn om alle schulden van de nalatenschap te voldoen. A heeft dus belang bij zijn hoger beroep. Op dezelfde gronden is – zo het hof – ook verweerder B ontvankelijk in zijn verzoek in het (voorwaardelijk) incidentele hoger beroep om zijn ontslag als executeur/afwikkelingsbewindvoerder te vernietigen. Inhoudelijk volgt het hof het oordeel van de kantonrechter dat gewichtige redenen het ontslag van zowel A als B als executeur en afwikkelingsbewindvoerder rechtvaardigen. Beiden zijn tekortgeschoten in hun verplichting tijdig een overzicht te maken van de boedel en de schulden en het voortvarend ter hand nemen van de afwikkeling van de nalatenschap. Zij hebben geen overleg met elkaar gevoerd over het beheer van de nalatenschap, elkaar geen informatie verschaft en zij hebben allebei de tot de nalatenschap behorende woning verkocht. Deze dubbele verkoop heeft tot juridische procedures geleid. Er is ook nog steeds onvoldoende duidelijkheid over de omvang van de nalatenschap en verder is gebleken dat er een groot wantrouwen tussen de broers bestaat. Het hof ziet daarom ook geen aanleiding dat een van beide broers als executeur kan aanblijven.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 24-10-2024

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2024:6570

Zaaknummer: 200.337.379

Rechters: R. Feunekes, I.G.M.T. Weijers-van der Marck en M.E.L. Klein

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Niet de tweede echtgenote van erflater is als juridisch eigenaar gerechtigd tot de verkoopopbrengst van de woning, maar diens dochter als economisch eigenaar.

Ouders A en B hebben het economische eigendom van hun woning tijdens hun leven overgedragen aan hun dochter X. Na het overlijden van moeder A is vader B hertrouwd met Y. Als B overlijdt, is zijn echtgenote Y zijn enig erfgenaam. In geschil is wie recht heeft op de verkoopopbrengst van de woning: is dit dochter X als economische eigenaar van de woning of echtgenote Y als juridisch eigenaar van de woning? De rechtbank meent dat X zonder verrekening gerechtigd is tot de verkoopopbrengst. De rechtbank ziet geen grond voor het door gedaagde Y bepleite oordeel dat de economische eigendom slechts een lege huls zonder waarde is, of niet meer bestaat omdat er nooit voor betaald is, dit laatste nog daargelaten dat de overdrachtsakte melding maakt dat de koopprijs door de verkoper is ontvangen (door gedeeltelijke kwijtschelding en een apart getroffen regeling) en ontbinding expliciet uitsluit. Nu de juridische eigendom van Y en door de medewerking van eiseres X de economische eigendom (het geheel van haar rechten en plichten ten aanzien van de onroerende zaak) tegelijkertijd verkocht en overgedragen zijn aan een derde, moet de in de plaats daarvan gekomen koopsom nu verdeeld worden onder de beide gerechtigden. De rechtbank ziet noch in de stellingen van Y, noch anderszins, aanknopingspunten voor het oordeel dat de enkele juridische eigendom van Y enige substantiële waarde vertegenwoordigde. Integendeel, aangenomen moet worden, mede op basis van een brief van de notaris, dat het geheel aan rechten en plichten van X juist de economische waarde en daarmee de verkoopwaarde van de woning benaderde. Op grond van het voorgaande concludeert de rechtbank dat X geheel gerechtigd is tot de onder de notaris gedeponeerde koopsom.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 13-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:12133

Zaaknummer: C/10/674468 / HA ZA 24-182

Rechters: P.G.J. van den Berg

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank komt via uitleg tot het oordeel dat de erfgenamen zijn gebonden aan de aanbiedingsplicht met betrekking tot een tot de nalatenschap behorende woning.

Zie ERF 2024-0009, waarin een van de erfgenamen in de hoofdzaak vorderde dat de executeurs worden veroordeeld om ervoor te zorgen dat de tot de nalatenschap behorende woning aan hem in eigendom wordt overgedragen. Daaraan legt eiser ten grondslag dat op de erfgenamen van erflaatster de verplichting rust om de woning aan hem te koop aan te bieden. Een van de executeurs vordert in incident dat twee overige erfgenamen in het geding worden betrokken omdat sprake is van een processueel ondeelbare rechtsverhouding. De rechtbank wijst die vordering toe en bepaalt dat eiser hen moet oproepen. In het onderhavige vervolg oordeelt de rechtbank dat de woning die tot de nalatenschap van erflaatster behoort inderdaad op grond van de aanbiedingsplicht bij een voorgenomen overdracht aan een derde aan de eiser te koop moet worden aangeboden voor een bepaald bedrag. De rechtbank meent dat de aanbiedingsplicht niet is komen te vervallen en dat de nalatenschap van erflaatster aan de aanbiedingsplicht is gebonden. Volgens de rechtbank moet de aanbiedingsregeling worden uitgelegd en volgt uit de achtergrond van de aanbiedingsplicht dat het de bedoeling was dat de aanbiedingsplicht ook voor moeder zou gelden als vader zou komen te overlijden, en voor haar erfgenamen als haar rechtsopvolgers. Dit zou – zo de rechtbank – ook blijken uit een brief van moeder waaruit volgt dat zij ervan uitging dat zij en haar erfgenamen aan de aanbiedingsplicht zijn gebonden.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 04-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2024:12546

Zaaknummer: C/15/340627 / HA ZA 23-327

Rechters: M.C. van Rijn

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Volgens de rechtbank is door het maken van Spaanse huwelijkse voorwaarden voldaan aan de testamentaire voorwaarde en geldt in de verhouding bezwaarde-verwachter de voor vruchtgebruik dwingend voorgeschreven verplichting om jaarlijks opgave te doen.

Beknopt weergegeven draait deze zaak om de vraag of gedaagde X door het maken van Spaanse huwelijkse voorwaarden heeft voldaan aan de betreffende voorwaarde uit erflaatsters testament. Volgens die voorwaarde moeten door de bezwaarde/gedaagde huwelijkse voorwaarden worden gemaakt en in stand gehouden onder uitsluiting van iedere gemeenschap van goederen en verrekenbedingen. Daaraan is volgens de rechtbank voldaan. Verder beantwoordt de rechtbank de vraag bevestigend of de voor vruchtgebruik dwingend voorgeschreven verplichting om jaarlijks opgave te doen (art. 3:205 lid 4 en 5 BW) op grond van artikel 4:138 lid 2 BW ook geldt in de rechtsverhouding tussen bezwaarde/gedaagde en verwachter/eiseres. Uitgangspunt is dat in de wet de dwingendrechtelijke regel van artikel 3:205 lid 4 BW van overeenkomstige toepassing is verklaard voor voorwaardelijke erfstellingen en dat betekent dat hiervan niet mag worden afgeweken. In de uitspraken van de minister is geen aanknopingspunt te vinden voor het standpunt dat ook bij deze dwingendrechtelijke bepaling de toepasselijkheid afhangt van de aard en de inhoud van de voorwaardelijke erfstelling. De minister heeft zich hierover niet uitgelaten. Indien de uitspraken van de minister aldus geïnterpreteerd moeten worden dat ook de toepasselijkheid van dwingendrechtelijke bepalingen afhankelijk is van de concrete aard en de inhoud van de voorwaardelijke erfstelling, geldt dat in de concrete rechtsverhouding tussen gedaagde en eiseres uitgegaan dient te worden van de toepasselijkheid van de verplichting tot jaarlijkse opgave als bedoeld in artikel 3:205 lid 4 BW. Hiervoor is met name relevant het beginsel van zaaksvervanging (art. 4:138 lid 2 BW juncto 3:213 BW). Op grond van dit beginsel heeft een verwachter in beginsel recht op de goederen die voor de oorspronkelijke, door de bezwaarde geërfde goederen in de plaats zijn gekomen. Door een jaarlijkse opgave krijgt de verwachter een beter inzicht met betrekking tot de vraag ten aanzien van welke goederen zaaksvervanging aan de orde is geweest. Dit geldt ook in het onderhavige geval, waarbij van het bezwaarde vermogen onder meer deel uitmaken een woning, banksaldi en een auto. Redengevend is tevens dat erflaatster heeft bepaald dat het gedaagde verboden is door gift of

bij uiterste wilsbeschikking anders dan ten gunste van de (gezamenlijke) verwachter(s) over de verkrijging te beschikken. Een jaarlijkse opgave is voor eiseres dus ook van belang om kennis te nemen van eventuele schenkingen die door gedaagde uit het bezwaarde vermogen zijn gedaan. Op grond van het voorgaande is de toepasselijkheid van artikel 3:205 lid 4 BW in het onderhavige geval in de woorden van de minister als een redelijke uitkomst aan te merken. Nu bovendien in het testament niet ondubbelzinnig is afgeweken van het bepaalde in artikel 3:205 lid 4 BW, wordt de vordering tot het doen van een (jaarlijkse) opgave toegewezen.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 30-10-2024

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2024:7815

Zaaknummer: C/02/414988 / HA ZA 23-549 (E)

Rechters: S.H.L. Baggel

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof acht wantrouwen in combinatie met het overgaan tot verdeling/ betaling van legaten voordat een deugdelijke boedelbeschrijving is opgemaakt en de vereffening is voltooid reden voor ontslag als executeur-afwikkelingsbewindvoerder.

In 2022 is erflaatster/moeder overleden met achterlating van de broers A en B als haar enige kinderen die de nalatenschap beneficiair hebben aanvaard. In haar testament had moeder onder meer A tot executeur-afwikkelingsbewindvoerder benoemd. Zie ook zaak onder ECLI:NL:RBLIM:2024:1685 waarin werd geoordeeld dat A bedragen aan B moest betalen wegens het ten onrechte als huur geïncasseerde bedragen. In onderhavige zaak achtte de kantonrechter in maart 2024 het, gezien de feiten en omstandigheden, aannemelijk dat A zijn taak als executeur niet voortvarend had opgepakt en dat B buitengerechtelijke kosten heeft moeten maken om zijn rechten op de onverdeelde nalatenschap van vader geldend te maken, maar heeft hij het verzoek van appellant B afgewezen om A te ontslaan als executeur-afwikkelingsbewindvoerder. Het hof ziet dit anders en oordeelt dat er wel sprake is van gewichtige redenen in de zin van artikel 4:149 lid 2 BW op grond waarvan verweerder A als executeur-afwikkelingsbewindvoerder moet worden ontslagen. Uit de processtukken en het verhandelde ter mondelinge behandeling volgt dat de verstandhouding tussen de broers slecht is, dat de broers elkaar niet vertrouwen en dat zij elkaar over en weer verstoken houden van informatie of pas na veel verzoeken daartoe over en weer elkaar informatie verstrekken. Zo heeft appellant B na diverse verzoeken daartoe door A pas zeer recent informatie verstrekt over een lening van erflaatster aan een bv en heeft verweerder A ondanks diverse verzoeken daartoe pas na het aanhangig maken van het onderhavige verzoekschrift een soort boedelbeschrijving van de nalatenschap van moeder aan B doen toekomen. Verder is duidelijk geworden dat A niet voldoende op de hoogte is van de taken en de bevoegdheden van een executeur. Zo heeft er al een verdeling (de betaling van de legaten) plaatsgevonden voordat er een deugdelijke boedelbeschrijving is opgemaakt en voordat de vereffening is voltooid. Het is een van de taken van een executeur om ervoor te zorgen dat de nalatenschap voor verdeling gereed komt. Dat traject vangt met een boedelbeschrijving en vereffening aan. De wet schrijft voor dat een executeur na de aanvaarding van diens benoeming met bekwame spoed een (voorlopige) boedelbeschrijving dient op te maken. De stellingen van A, dat hij eerst moest

weten of B de nalatenschap beneficiair aanvaardt of verwerpt, of de geldlening nog bestond en wat de waarde van de cryptobeleggingen van moeder is, vormen geen excuus om te wachten met het opstellen van een boedelbeschrijving. A had in de (voorlopige) boedelbeschrijving nog onbekende posten eventueel pro memorie kunnen opnemen. Het hof ontslaat derhalve verweerder als executeur/afwikkelingsbewindvoerder en benoemt een onafhankelijke vereffenaar op de voet van artikel 4:203 lid 1 onder b BW.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 14-11-2024

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2024:3570

Zaaknummer: 00.343.078_01

Rechters: R.R.M. de Moor, M. van der Schoor en M.W.M. Souren

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De ene broer verzwijgt dat hij ten onrechte gelden van vader als huur heeft geïncasseerd, verbeurt zijn aandeel in die bedragen en moet deze aan andere broer betalen.

In 2022 is erflaatster/moeder overleden met achterlating van de broers A en B als haar enige kinderen die de nalatenschap beneficiair hebben aanvaard. In haar testament had moeder onder meer A tot executeur-afwikkelingsbewindvoerder benoemd. De rechtbank oordeelt op vordering van B dat A ten onrechte huur van de bankrekening van erflater incasseerde, omdat er geen sprake was van een huurovereenkomst aangezien vader reeds een bedrag had betaald voor diens recht van gebruik en bewoning. De volledige huursom dient aan B te worden voldaan aangezien B pas bij het bestuderen van de bankafschriften heeft ontdekt dat A de achteraf als onterecht ontvangen huurbetalingen van de bankrekening van vader heeft geïncasseerd, en dit voor B verborgen heeft gehouden. De sanctie van artikel 3:194 lid 2 BW is dan dat A zijn aandeel in dit goed verbeurt. De rechtbank beslist ook over de overige geschilpunten en stelt vast welk bedrag gedaagde in totaal aan eiser dient te betalen.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 03-04-2024

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2024:1685

Zaaknummer: C/03/305219 / HA ZA 22-224

Rechters: V.E.J. Noelmans

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Anders dan in eerste aanleg acht het tuchthof de werkwijze van de tot vereffenaar benoemde notaris in een complexe nalatenschap waarin ook een rechter-commissaris was benoemd, niet verwijtbaar.

De moeder/erflaatster van klager is in 2016 overleden met achterlating van vier kinderen, onder wie klager, van wie er één is vooroverleden. Klager is onterfd en aan hem is een legaat toegekend ter grootte van de legitieme portie. Een broer van klager, de enige testamentair erfgenaam van moeder, is veroordeeld voor de moord op zijn moeder. In 2018 is de notaris door de rechtbank benoemd tot vereffenaar in de nalatenschap van moeder waarbij de rechtbank – gelet op omstandigheden rondom het overlijden van erflaatster en de (mogelijke) complexiteit van de vereffening aanleiding zag om ambtshalve, op grond van artikel 4:208 BW, een rechter-commissaris te benoemen om toezicht te houden op de vereffening. Klager verwijt de notaris dat hij niet reageert naar klager en zijn taken als vereffenaar niet uitvoert. Klager heeft hierover in 2022 een klacht ingediend bij de kamer voor het notariaat, maar hij heeft deze klacht na de mondelinge behandeling bij de kamer ingetrokken. De rechtbank Amsterdam heeft op 28 december 2022 [ERF 2023-0075] uitspraak gedaan waarbij de vordering van klager en een ander kind om het testament van erflaatster nietig te verklaren, is afgewezen. Klager heeft hiertegen hoger beroep ingesteld. Op 6 juli 2023 heeft klager bij de rechtbank Amsterdam het verzoek ingediend tot ontslag van de notaris als vereffenaar in de nalatenschap van erflaatster, omdat de notaris in ernstige mate in de vervulling van zijn verplichtingen tekortschiet of daartoe ongeschikt is. Klager heeft in 2023 de klacht tegen de notaris opnieuw ingediend bij de kamer. Het hof sluit zich aan bij het oordeel van de kamer dat de gedragingen van de notaris als vereffenaar voldoende verband houden met zijn hoedanigheid van notaris en het daarbij passende gedragsniveau, zodat de notaris zich ook voor zijn handelen als vereffenaar tuchtrechtelijk moet verantwoorden. Voorts heeft de kamer volgens het hof in zijn beslissing terecht opgemerkt dat de notaris door de tuchtrechter niet kan worden ontheven uit zijn functie van vereffenaar. Ter zitting bleek dat de notaris inmiddels door de rechtbank is ontslagen als vereffenaar in de nalatenschap van erflaatster en dat een opvolgend vereffenaar is benoemd. Het hof is, anders dan de kamer, van oordeel dat de notaris niet tuchtrechtelijk laakbaar heeft gehandeld. In de gegeven omstandigheden heeft de notaris zijn taken als vereffenaar voldoende zorgvuldig uitgevoerd. Er was volgens het hof

geen sprake van een standaardnalatenschap doordat onder meer de enig testamentair erfgenaam verantwoordelijk werd gehouden voor het overlijden van erflaatster en daarover een strafrechtelijke procedure liep en er een procedure tot vernietiging van het testament van erflaatster aanhangig was. Voor de rechtbank vormde de situatie ook aanleiding om ambtshalve een rechter-commissaris te benoemen om toezicht te houden op de vereffening, hetgeen bij uitzondering gebeurt bij een gecompliceerde boedel of ingeval het gewenst is dat de vereffenaar wordt begeleid door een rechter-commissaris. Het is de taak van een vereffenaar om met bekwame spoed een boedelbeschrijving op te stellen en deze te deponeren. Het hof stelt vast dat de notaris zich ook bewust is geweest van deze taak en dat hij twee concepten van de boedelbeschrijving heeft overgelegd, waarop de bezittingen en schulden per 14 maart 2019 respectievelijk per 24 september 2021 zijn opgenomen. In het tweede concept staan meer bezittingen en schulden ingevuld dan in het eerste concept. Dit laat zien dat de notaris, anders dan de kamer heeft geoordeeld, wel degelijk heeft onderzocht wat de omvang van de boedel was. Hij heeft in beide concepten vermeld dat de aanwezigheid van inboedelgoederen niet meer te controleren was, klaarblijkelijk omdat hij pas in 2018 als vereffenaar is benoemd terwijl erflaatster in 2016 was overleden. In de tweede versie van de boedelbeschrijving staan nog diverse P.M.-posten vermeld, volgens de notaris onder meer vanwege de onzekerheid over de geldigheid van het testament. De notaris heeft daarom in beide concepten verklaard dat zodra inzichtelijk is wie de erfgenamen zijn en of het testament ongeldig wordt verklaard, en nadat de rechter-commissaris met de inhoud heeft ingestemd, hij zal overgaan tot deponeren van de boedelbeschrijving. Toen de vordering van klager tot vernietiging van het testament van erflaatster op 28 december 2022 werd afgewezen, werd voor de notaris inzichtelijk wie de erfgenamen waren. De notaris heeft vervolgens op 29 december 2022 met klager over de gevolgen van deze beslissing gesproken. Naar aanleiding daarvan heeft klager op 3 januari 2023 een brief aan de notaris gestuurd waarin hij zijn vorderingen berekent. Uit het vorenstaande blijkt niet dat de notaris niet reageert naar klager. Ook heeft de notaris in hoger beroep diverse e-mails overgelegd waaruit volgt dat hij binnen een redelijke termijn op vragen van klager heeft gereageerd en hem op de hoogte heeft gehouden van de voortgang in het dossier. Het hof acht het voorts niet tuchtrechtelijk laakbaar dat de notaris de deponering van de boedelbeschrijving afhankelijk heeft gemaakt van afstemming met de rechter-commissaris. De notaris had een aantal vragen naar aanleiding van de door klager ingediende vorderingen die hij graag met de rechter-commissaris wilde bespreken. Gezien de complexiteit van de vragen, die ook zagen op een mogelijke benadeling van de nalatenschap, acht het hof het zorgvuldig dat de notaris deze wilde voorleggen aan de (opvolgend) rechter-commissaris. Dat de rechter-commissaris ondanks diverse brieven van de notaris en een gedane toezegging niet heeft gereageerd, is de notaris niet aan te rekenen. Anders dan de kamer heeft overwogen, geeft dit dan ook geen blijk van het ontbreken van

voortvarendheid in het bespreken van de nalatenschap met de rechter-commissaris.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 10-12-2024

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2024:3321

Zaaknummer: 200.339.682/01 NOT

Rechters: J.W.M. Tromp, E. de Greeve en S.V. Viveen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Weigering van een erfgenaam/deelgenoot een conservatoir beslag door te halen nadat dit waardeloos was geworden, is onrechtmatig.

Partijen in deze zaak zijn broers en zusters van elkaar. Moeder/erfnaamster is in 1999 overleden, vader was al eerder overleden. Kort en goed komt de zaak erop neer dat moeder in haar testament bepaalde dat verschillende percelen grond aan enkele van haar kinderen worden gelegateerd. Over de afwikkeling van de nalatenschap zijn reeds verschillende procedures gevoerd. Zo heeft de toenmalige rechtbank Zwolle-Lelystad in juli 2010 de verdeling van de nalatenschap vastgesteld en daarbij aan legatarissen gezamenlijk, ieder voor een gelijk deel, toegedeeld de percelen grond. Appellant heeft op 22 maart 2019 verzoek verzocht tot het leggen van conservatoir beslag onder de nalatenschap met als grond dat hij een rentevordering op de nalatenschap heeft. De voorzieningenrechter heeft het verzoek toegestaan waarna conservatoir beslag is gelegd op de percelen. In januari 2020 heeft de rechtbank aanvullende beslissingen gegeven over de verdeling van de nalatenschap van moeder. Bij arrest van oktober 2021 heeft het hof dit vonnis bekrachtigd waarna appellant zijn gebruik van de percelen in begin 2022 beëindigde. Vervolgens heeft de boedelnotaris appellant in april 2022 erop gewezen dat het conservatoire beslag waardeloos is geworden in verband met de uitkomst van de procedure in hoger beroep. Het beslag kan echter niet worden doorgehaald zo lang een schriftelijke verklaring tot doorhaling ontbreekt. De boedelnotaris heeft appellant daarom gevraagd een dergelijke schriftelijke verklaring af te geven. Appellant heeft een volmacht tot doorhaling van het beslag getekend en aan de boedelnotaris laten weten dat hij zijn medewerking verleent aan de doorhaling van het beslag onder de voorwaarde dat 'de aan mij beloofde meubels in normale staat geleverd zijn'. In het onderhavige hoger beroep bevestigt het hof dat appellant onrechtmatig heeft gehandeld door niet mee te werken aan de doorhaling van het beslag en dat toen de boedelnotaris hem benaderde met de vraag of hij het beslag wilde opheffen, al vaststond dat het beslag onrechtmatig was. Het hof volgt appellant niet in zijn stelling dat het niet onvoorwaardelijk medewerking verlenen aan de doorhaling van het conservatoire beslag geen onrechtmatige handeling oplevert. Appellant acht zich niet verplicht onvoorwaardelijk mee te werken aan de doorhaling, omdat, als hij dat wel zou doen, hij zijn rechtspositie zou schaden. Als hij niet de voorwaarde van overhandiging van de inboedelgoederen zou stellen aan het doorhalen van het conservatoire beslag, was het niet

waarschijnlijk dat hij deze inboedelgoederen zou terugkrijgen; in feite had hij als het ware zijn prestatie opgeschort, totdat geïntimeerden hun prestatie zouden verrichten. Volgens het hof staat vast dat het gelegde conservatoire beslag onrechtmatig is. Dat was ook al zo toen de boedelnotaris hem in 2022 benaderde met het verzoek om een verklaring van waardeloosheid af te geven, omdat tegen het arrest van het hof van 19 oktober 2021 geen cassatieberoep is ingesteld. De inschrijving van het beslag in de registers is daarmee waardeloos geworden. Onder deze omstandigheden was appellant verplicht om op verzoek een schriftelijke verklaring af te geven waaruit die waardeloosheid blijkt. Artikel 3:28 lid 1 BW biedt geen ruimte voor de opvatting dat aan het afgeven van de verklaring van waardeloosheid naar believen voorwaarden kunnen worden verbonden. Door dit wel te doen, heeft appellant onrechtmatig gehandeld. Ook het beroep op opschorting faalt, aangezien tussen de verbintenis tot het afgeven van de verklaring van waardeloosheid door appellant en die tot het afgeven van inboedelgoederen onvoldoende samenhang bestaat. Het hof begrijpt wel dat appellant zijn aanspraak op de inboedelgoederen levend wilde houden, maar hem stonden daarvoor andere middelen ten dienste. Over die afgifte hebben partijen ter zitting afspraken gemaakt, zodat de stellingen die daarop betrekking hebben geen verdere behandeling behoeven.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 22-10-2024

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2024:7296

Zaaknummer: 200.333.290/01

Rechters: J.H. Kuiper, O.E. Mulder en J.E. Wichers

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De kantonrechter wijst vordering tot ontruiming toe omdat hij aannemelijk acht dat echtgenote van overledene geen affectieve relatie met hem had en zij niet haar hoofdverblijf had in de woning.

De kantonrechter oordeelt dat niet aannemelijk is dat gedaagde/echtgenote van erflater ondanks hun huwelijk haar hoofdverblijf had in de door erflater van de verhuurder gehuurde woning. De kantonrechter stelt voorop dat het begrip hoofdverblijf geen juridische definitie heeft. Voor het antwoord op de vraag waar iemand zijn hoofdverblijf heeft, is bepalend waar het centrum van iemands persoonlijke levensbelangen is. Dat moet naar de feitelijke omstandigheden worden beoordeeld. Onder meer van belang hierbij is waar iemand werkelijk woont met zijn gezin, waar hij de zetel van zijn fortuin heeft, waar hij zijn zaken behartigt en zijn goederen en eigendommen beheert. Van grote betekenis voor de vaststelling van het hoofdverblijf is de plaats waar iemand 's nachts slaapt. Ter onderbouwing van haar stelling dat ze hoofdverblijf in de woning had, heeft gedaagde aangevoerd dat zij van 2013 tot en met 2016 als hulp in de huishouding voor erflater werkte, dat zij een geheime relatie met hem had, van hem zwanger is geraakt, nadat hij wegens gezondheidsproblemen in het ziekenhuis werd opgenomen met hem getrouwd is en rond het huwelijk bij hem in de woning is komen wonen. De kantonrechter is van oordeel dat gedaagde onvoldoende aannemelijk heeft gemaakt dat zij een affectieve relatie met erflater had waardoor ook onaannemelijk is dat zij wegens die affectieve relatie met hem is getrouwd en, in dat licht bezien, heeft zij onvoldoende aanknopingspunten gegeven om aan te nemen dat zij gedurende het huwelijk met erflater haar hoofdverblijf in de woning had. In dat kader overweegt de kantonrechter dat in de eerste plaats opvalt dat behalve gedaagde zelf niemand het bestaan van een affectieve relatie tussen hen heeft waargenomen. Uit de gang van zaken na opname van de man in het ziekenhuis leidt de kantonrechter af dat in hoge mate aannemelijk is dat zij geen affectieve relatie hadden en dat het huwelijk is gesloten met de bedoeling om gedaagde medehuurder van de woning te maken. Dit blijkt in het bijzonder uit het e-mailbericht van gedaagde aan de verhuurder waarin zij vraagt te bevestigen dat zij 'mede-eigenaar' van de woning zal worden zonder dat van het overlijden melding wordt gemaakt. Ten slotte weegt mee dat gedaagde heeft erkend dat zij in juni 2024 naar de gemeente Zaanstad is gegaan om daar, in verband met haar inmiddels geboren dochter, het vaderschap van erflater te ontkennen. Dat is – zo de

kantonrechter – onverklaarbaar, uitgaande van de stelling van gedaagde dat zij een affectieve relatie met erflater had en zwanger van hem was. Dat zij dit heeft gedaan wegens bedreigingen aan haar adres, is ongeloofwaardig en is net zomin onderbouwd als haar andere stellingen over de affectieve relatie met erflater.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 16-09-2024

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2024:10259

Zaaknummer: 11242163 VV EXPL 24-62

Rechters: J.H. Gisolf

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof oordeelt dat tussen de erven van de vrouw en de tot betaling van partneralimentatie verplichte man geen overeenstemming was bereikt en dat de man zijn recht op hoger beroep niet had prijsgegeven.

Deze zaak betreft een geschil tussen de man en de erfgenamen van diens ex-echtgenote ter zake van de door de man verschuldigde achterstallige partneralimentatie. In geschil is o.m. of tussen de man en de erfgenamen van de vrouw overeenstemming was bereikt over het door de man verschuldigde zodat hij niet-ontvankelijk moet worden verklaard. Dit is volgens het hof niet het geval omdat de erfgenamen niet hebben aangetoond dat de man hiermee zijn rechten in hoger beroep heeft prijsgegeven. In hoger beroep is alleen vast komen te staan dat de erfgenamen bereid zijn geweest in totaal € 1000 kwijt te schelden van de totale alimentatieachterstand en dat de werkgever aan ieder € 3.090,92 heeft betaald. Dat met de betaling, zoals de erfgenamen stellen, een streep onder de zaak is gezet, aldus dat de man de hoogte van de in de bestreden beschikking bepaalde partneralimentatie niet meer aan het hof zou voorleggen, is niet vast komen te staan. Uit de enkele betaling kan de overeenstemming niet worden afgeleid. Op de man rustte nu eenmaal op grond van de bestreden beschikking een betalingsverplichting die hij niet kon opschorten. Het is aan de erfgenamen te stellen en zo nodig te bewijzen dat de man zijn rechten om de alimentatie aan te vechten uitdrukkelijk heeft prijsgegeven. Dat de man zich niet uitdrukkelijk het recht heeft voorbehouden om de uitkomst van het hoger beroep af te wachten, doet aan het oordeel van het hof niet af. Voor zover de erfgenamen in het kader van de gestelde overeenstemming een bewijsaanbod hebben gedaan, gaat het hof daaraan voorbij nu het hof van oordeel is dat de erfgenamen niet hebben voldaan aan hun stelplicht dat de man zijn rechten heeft prijsgegeven. Vervolgens gaat het hof in de op omvang van de alimentaire verplichting van de man.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 27-11-2024

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2024:2275

Zaaknummer: 200.330.363/01

Rechters: C.M. Warnaar, A.R.J. Mulder en A.S. Mertens-de Jong

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank acht door vereffenaar bewezen dat de nalatenschap een vordering op erfgenaam heeft en vindt dat het feit dat de erfgenaam niet kan aantonen of en hoeveel is afgelost voor zijn rekening en risico komt.

Deze zaak gaat over de vereffening van de nalatenschap van erflater, de vader van A. A is een van de erfgenamen. In het kader van de vereffening is de vereffenaar gestuit op een tweetal geldleningen die vader aan A heeft verstrekt. De vereffenaar stelt zich op het standpunt dat A deze leningen niet geheel heeft afgelost en dat de nalatenschap van erflater een vordering op A heeft. A is het daar niet mee eens. Hij heeft veel meer afgelost op de geldleningen dan dat de vereffenaar aanvoert en de vereffenaar heeft – zo A – haar vordering onvoldoende onderbouwd. A wil inzage in de bankafschriften van erflater omdat hij zelf niet meer beschikt over de financiële administratie. De rechtbank wijst de vordering van de vereffenaar toe en die van A af. A heeft zijn aanvankelijke stelling ingetrokken dat de leningen vernietigbaar zouden zijn wegens het ontbreken van toestemming als bedoeld in artikel 1:88 BW. Van één lening is erkend en staat vast dat er niet op is afgelost. Ter zake van de tweede lening heeft A zijn (bevrijdende) verweer, ook na betwisting daarvan door de vereffenaar, dat hij het geleende bedrag inclusief rente heeft terugbetaald aan erflater, niet onderbouwd. Dat er sprake is van bewijsnood, zoals A aanvoert en door de vereffenaar is betwist, mag zo zijn, maar dit kan er niet toe leiden dat de rechtbank zou moeten bepalen dat de vereffenaar bankafschriften (vanaf 1996 zoals aanvankelijk gevorderd, dan wel 2013, zoals ter zitting gewijzigd) in het geding zou moeten brengen die nodig zijn voor de vaststelling van zijn aflossingen op deze geldlening, zoals A in reconventie heeft gevorderd. A stelt dat hij deels giraal en deels contant heeft afbetaald op de geldlening. Van de girale overboekingen heeft hij geen bewijsstukken meer en deze kunnen ook niet meer worden opgevraagd. Deze zouden volgens A in de financiële administratie van erflater terug te vinden moeten zijn. Van de contante betalingen zijn geen kwitanties opgemaakt, aldus A. De rechtbank is van oordeel dat het in beginsel aan A is om aan te tonen dat hij heeft afgelost en hoeveel hij heeft afgelost, nu hij zich beroept op de rechtsgevolgen daarvan. Dat bewijs kan en mag hij leveren door allerlei middelen. Dat hij dat niet kan, komt in beginsel dan ook voor zijn rekening en risico. Het is aan A om zijn (bank)administratie behoorlijk te voeren en te bewaren. Daarbij komt dat niet aannemelijk is

gemaakt of geworden dat de vereffenaar bepaalde rekeningafschriften of andere documenten zou hebben achtergehouden, zoals A aanvoert. Er bestaat ook geen enkele aanleiding voor de rechtbank om dat aan te nemen. De door de rechtbank benoemde vereffenaar wordt immers geacht onafhankelijk en onpartijdig te zijn en te handelen in het belang van (alle schuldeisers) van de nalatenschap.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 18-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2024:6886

Zaaknummer: C/o8/314497 / HA ZA 24-198

Rechters: A.E. Zweers

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Op grond van redelijkheid en billijkheid is onaanvaardbaar dat ontoerekeningsvatbaar verklaarde moordenaar van echtgenote aanspraak heeft op haar nalatenschap.

De Hoge Raad oordeelt in de bekende zaak van X die in 2015 zijn echtgenote Y (met wie hij in algehele gemeenschap van goederen was gehuwd) om het leven heeft gebracht, maar daarvoor niet strafrechtelijk werd veroordeeld omdat hij vanuit een psychose handelde. X werd – ondanks zijn veelvuldige en ernstige mishandeling van Y – ontslagen van alle rechtsvervolging onder gelijktijdige oplegging van een tbs-maatregel. Het hof [ERF 2023-0281] vernietigde het vonnis van de rechtbank [ERF 2022-0072] dat X niet onwaardig was om van zijn echtgenote te erven. De A-G [2024-0441] kwam in een conclusie van 56 pagina's tot het oordeel dat het oordeel van het hof in stand kan blijven. De Hoge Raad overweegt dat artikel 4:3 lid 1 aanhef en onder a BW onder de door artikel 4:3 lid 1 aanhef en onder a BW vereiste veroordeling niet kan worden verstaan een uitspraak van de strafrechter waarin wel is bewezenverklaard dat de verdachte een in die bepaling bedoeld feit heeft begaan, maar de verdachte is ontslagen van alle rechtsvervolging vanwege een strafuitsluitingsgrond. Vóór 1 januari 2003 werd onwaardigheid geregeld in artikel 4:885 (oud) BW en naar de indertijd heersende leer werd onder 'veroordeeld' niet begrepen het geval dat de dader ontoerekeningsvatbaar is. Uit de parlementaire geschiedenis van artikel 4:3 BW blijkt niet dat de wetgever van die opvatting heeft willen afwijken. Dit laatste strookt met de parlementaire geschiedenis van vergelijkbare bepalingen in het schenkingsrecht en het verzekeringsrecht. Artikel 7:973 BW bepaalt dat aan een sommenverzekering geen rechten ontleend kunnen worden door degene die onherroepelijk is veroordeeld ter zake van het feit dat hij de verwezenlijking van het risico opzettelijk teweeg heeft gebracht of daaraan opzettelijk heeft meegewerkt. Uit de parlementaire geschiedenis blijkt dat de wetgever met de beperking van de toepasselijkheid van deze bepaling tot gevallen dat een strafrechtelijke veroordeling heeft plaatsgevonden, beoogd heeft aan te sluiten bij artikel 4:3 BW en dat hij geen aanleiding heeft gezien de bepaling ook toe te passen indien zich een strafuitsluitingsgrond voordoet. Uit de uitspraak van het EHRM in de zaak van de Roemeense erflater volgt dat, onder bijzondere omstandigheden, artikel 8 EVRM eraan in de weg kan staan dat de nationale rechter een in een nationale regeling gestelde voorwaarde van een onherroepelijke strafrechtelijke

veroordeling voor onwaardigheid onverkort handhaaft. Dat kan het geval zijn als iemand de erflater opzettelijk om het leven heeft gebracht en voldoende vaststaat dat dit aan zijn schuld te wijten is, maar geen strafrechtelijke veroordeling is gevolgd omdat hij is overleden. Het geval dat een strafrechtelijke veroordeling achterwege is gebleven omdat de strafrechter heeft geoordeeld dat de dader volledig ontoerekeningsvatbaar is, kan daarmee niet op een lijn worden gesteld. Volgens de Hoge Raad brengt vorenstaande mee dat de eerste twee onderdelen van het beroep gegrond zijn, zij het dat het middel evenwel niet tot cassatie kan leiden. De Hoge Raad stelt dat, ook indien iemand niet op grond van artikel 4:3 lid 1 aanhef en onder a BW van rechtswege onwaardig is om te erven, er zich omstandigheden kunnen voordoen op grond waarvan het naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zou zijn dat hij aanspraak heeft op een nalatenschap (art. 6:2 lid 2 BW). Die bijzondere omstandigheden zijn de gruwelijke wijze waarop de man zijn vrouw om het leven heeft gebracht, de agressieve, grensoverschrijdende en angstwekkende wijze waarop hij zich jarenlang jegens de familie heeft gedragen (bedreigingen (zelfs met de dood), inbraak en vernieling) ter zake waarvan hij is veroordeeld zonder dat is vastgesteld dat hij ook ten aanzien van al deze gedragingen ontoerekeningsvatbaar was, de valse beschuldiging van de broer dat hij de echtgenoot van de man gedood zou hebben als gevolg waarvan de broer urenlang is vastgehouden en verhoord als verdachte, het feit dat de man nooit wroeging heeft getoond over wat hij heeft gedaan en ook nooit zijn spijt daarover betuigd aan de familie, de grote en gegronde angst van de familie voor de man en het gegeven dat het vermogen van overledene nagenoeg geheel bestaat uit hetgeen zij heeft geërfd van haar ouders en de man geen enkel vermogen had toen hij met haar trouwde alsmede de korte duur van het huwelijk. Dit in combinatie met het feit dat de nalatenschappen van de ouders nog moeten worden afgewikkeld en de man – als hij erfgenaam zou zijn – samen met de broer die afwikkeling zou moeten regelen, kunnen niet tot een ander oordeel leiden dan dat het naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is dat de man aanspraak heeft op de nalatenschap. De omstandigheid dat de man niet onherroepelijk strafrechtelijk is veroordeeld staat daaraan niet in de weg. Aan deze toepassing van artikel 6:2 lid 2 BW moeten dezelfde rechtsgevolgen worden toegekend als aan onwaardigheid in de zin van artikel 4:3 BW.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-12-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:1797

Zaaknummer: 23/03347

Rechters: M.V. Polak, C.E. du Perron, F.J.P. Lock, F.R. Salomons en G.C. Makkink

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het gerecht stelt de wijze van verdeling van de nalatenschap vast en benoemt een boedelnotaris.

In deze Arubaanse zaak die ziet op de verdeling van de nalatenschap van erflaatster/moeder van partijen zijn al diverse beslissingen in een tussenvonnis genomen. Verder stelt het gerecht voorop dat iedere partij als deelgenoot gerechtigd is tot een vierde deel van de nalatenschap. Hoewel de waarde van de nalatenschap nog niet vaststaat, bepaalt het gerecht de wijze van verdeling van de nalatenschap. Conform hetgeen daartoe in het tussenvonnis is overwogen wordt een woning aan een deelgenoot toegedeeld onder de verplichting de waarde aan de nalatenschap te voldoen, waarbij tevens wordt bepaald dat deze een gebruiksvergoeding verschuldigd is zolang hij in de woning verblijft en deze nog aan hem is toegedeeld. Gelet op het feit dat de deelgenoot die toedeling van een appartementencomplex verlangt de financiering daarvan niet onderbouwd heeft, en op geen enkele wijze inzichtelijk heeft gemaakt dat reëel is dat een financiering op basis van een waarde van Afl. 623.000 zal worden verkregen, beslist het gerecht dat het appartementencomplex moet worden verkocht. De verkoopopbrengst van het appartementencomplex, verminderd met de aan de verkoop verbonden kosten, valt in de nalatenschap en dient gelijkelijk tussen partijen te worden verdeeld. Tevens benoemt het gerecht een boedelnotaris die belast wordt met de feitelijke uitvoering van de door het gerecht weergegeven wijze van verdeling van de nalatenschap van de moeder.

Instantie: Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba

Datum uitspraak: 13-11-2024

ECLI: ECLI:NL:OGEAA:2024:244

Zaaknummer: AUA202200105 AR

Rechters: T.A.M. Tijhuis

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De weduwe die op de spullen van erflater ‘zit’ en de nalatenschap van haar echtgenoot heeft verworpen is toch verplicht om informatie te verschaffen aan een dochter/erfgenaam van erflater.

Erflater is overleden zonder het maken van een testament en met achterlating van een tweede echtgenote/gedaagde A en een uit dit tweede huwelijk geboren minderjarig kind. Eiseres B is een van de drie kinderen van erflater uit zijn eerste huwelijk. A heeft de nalatenschap verworpen en namens haar minderjarige kind beneficiair aanvaard. De Belastingdienst/het UWV heeft wegens te veel door erflater ontvangen toeslagen een vordering op de nalatenschap. B vordert om A te veroordelen tot het verstrekken van volledige openheid van zaken met betrekking tot de omvang en afwikkeling van de nalatenschap van erflater, onder verstrekking van alle daartoe van belang zijnde verificatoire bescheiden, onder verbeurte van een dwangsom. B heeft een spoedeisend belang nu A voortdurend heeft nagelaten om de verzochte informatie te verschaffen. De voorzieningenrechter wijst de vordering toe. Het mag zo zijn dat A de nalatenschap heeft verworpen, maar zij is wel erflaters weduwe en woonde bij diens leven met hem samen. Het ligt dus voor de hand dat gedaagde ‘op de spullen van erflater zit’. Enige reden waarom dat in dit specifieke geval toch niet zo zou zijn, is niet gesteld en ook niet gebleken. Het enige dat wel blijkt, is dat A zonder opgaaf van redenen nalaat om redelijke en begrijpelijke vragen van eiseres te beantwoorden. De nalatenschap moet immers hoe dan ook worden afgewikkeld. Het is in strijd met de zorgvuldigheid die in het maatschappelijk verkeer betaamt om aan eiseres geen opgave te doen van (informatie over) de bezittingen en schulden van erflater, met de kanttekening dat het wel moet gaan om goederen en schulden van erflater die gedaagde onder zich heeft, respectievelijk om informatie die gedaagde onder zich heeft met betrekking tot goederen en schulden van erflater.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 27-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:11775

Zaaknummer: C/10/687081 / KG ZA 24-950

Rechters: Th. Veling

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In het kader van de verkoop van een tot de nalatenschap behorend kasteel gaat de rechter in op de benoeming van een makelaar en rentmeester die dit proces zullen uitvoeren en de instructie hierover.

In een tussenarrest heeft het hof geoordeeld dat het de wijze van verkoop van een kasteel zal bepalen en het voornemen geuit om een rentmeester (Y) en een makelaar (X) te benoemen en ook de gang van zaken beschreven hoe het verkoopproces moet plaatsvinden. Aan partijen is daarbij een meewerkingsplicht opgelegd. Daaronder valt ook de verplichting alles te doen en na te laten wat op instructie van de rentmeester en de makelaar noodzakelijk is om tot de waardebeoordelingen, verkoop en overdracht van het kasteel te komen, waaronder de verplichting tot het verstrekken van de informatie/stukken die hiervoor volgens hen nodig is/zijn. Vervolgens zijn partijen in de gelegenheid gesteld om in een akte hierop te reageren. Deze uitspraak is een vervolg hierop waarbij onder meer een aanvullende instructie over de wijze van verkoop van het kasteel wordt gegeven. Verder gaat het hof in op de in het licht van de voorgenomen inschakeling van X door appellanten gemaakte opmerking dat deze makelaar een aantal jaren geleden het kasteel heeft bekeken in verband met een eventueel uit te voeren taxatie. Dit heeft niet geleid tot een opdracht omdat, zo stellen appellanten, X destijds een te lage indicatiewaarde aan het kasteel toekende. Daarom vinden appellanten de inschakeling van X risicovol. Zo deze opmerking als een bezwaar tegen de inschakeling van X moet worden aangemerkt, wordt deze verworpen. Het belangrijkste argument hiervoor is dat niet X maar Y de marktwaarde van het kasteel zal bepalen. X zal alleen belast worden met het uitvoeren van het verkoopproces, uiteraard met de door rentmeester Y getaxeerde marktwaarde als uitgangspunt. Het hof ziet dan ook niet in dat de inschakeling van X mogelijk risicovol voor appellanten zou zijn. Daarnaast geldt dat er inmiddels jaren zijn verstreken sinds X het kasteel heeft gezien en dat X ook nooit (in opdracht van) appellanten een officiële taxatie heeft verricht. Al deze omstandigheden brengen mee dat het hof meent dat (ook) X in staat moet worden geacht de aan hem op te dragen taken onafhankelijk en onpartijdig te verrichten, waaronder ook het bepalen van de bodemprijs. Beide partijen hebben in hun respectieve akten een groot aantal aanvullende opmerkingen/vragen/suggesties over het verkoopproces geformuleerd. Deze vragen/opmerkingen/suggesties wijst het hof op een klein punt na af. De enige opdracht die de rentmeester en de makelaar van partijen krijgen is om het kasteel te

verkoopen, waarbij zij de instructies van het hof moeten volgen (en dus niet die van partijen). Wat in het verleden tussen partijen is gebeurd, is daarvoor niet relevant. Vragen over de inhoud van het dossier zijn al daarom niet van belang voor het door hen uit te voeren verkoopproces. Het doel is om een realistische verkoopopbrengst te realiseren, en als dat niet lukt een opbrengst die niet lager is dan de bodemprijs. Voor het bereiken van dit doel zullen de rentmeester en/of de makelaar (1) de relevante termijnen en de in eerste instantie te vragen verkoopprijs zelf bepalen, behalve als daarover al iets door het hof is bepaald, (2) zelf beslissen of bepaalde informatie wel of niet aan partijen wordt verstrekt, waaronder de vastgestelde bodemprijs, (3) zelf uitmaken welke kosten voor een zo goed mogelijke verkoop moeten worden gemaakt en (4) zelf vaststellen op welke wijze de bezichtigingen zullen plaatsvinden en de wijze waarop en de mate waarin zij partijen over het verkoopproces zullen informeren. Dat is een feitelijk proces. Ter bevordering van een goed verkoopproces neemt het hof de suggestie over dat de communicatie tussen de rentmeester en de makelaar enerzijds en partijen anderzijds uitsluitend via de advocaten van partijen loopt.

In ECLI:NL:RBMNE:2024:7069 komen op vordering van een van de drie erven in kort geding de vragen aan de orde of een termijn moet worden verbonden aan de (meewerkings)verplichting van de andere twee erfgenamen en of daaraan een dwangsom moet worden verbonden. De voorzieningenrechter beantwoordt deze vragen bevestigend. De vorderingen van eiseres om de andere twee erfgenamen te veroordelen om binnen zeven kalenderdagen na de ondertekening van de door de rentmeester gestuurde opdrachtbevestiging de jaarrekeningen toe te sturen wordt toegewezen. Hetzelfde geldt voor de vordering om binnen zeven kalenderdagen na de datum van de betreffende instructie of het betreffende verzoek gehoor te geven aan alle toekomstige verzoeken en/of instructies van de rentmeester, makelaar en/of notaris in het kader van de taxatie, verkoop en overdracht van het kasteel, tenzij de rentmeester, makelaar en/of notaris aan het betreffende verzoek en/of instructie een andere termijn verbindt. De voorzieningenrechter oordeelt verder dat oplegging van een dwangsom, als stimulans tot nakoming, is aangewezen. De eerste reden hiervoor is het lange tijdsverloop. De verkoop van (het aandeel van eiseres in) het kasteel is al vanaf 2008 aan de orde en heeft tot op heden niet tot resultaat geleid. Pas nu, met daarbij een actieve rol van het hof, lijken concrete stappen te worden gemaakt. Ten tweede heeft eiseres gemotiveerd toegelicht waarom de oplegging van een dwangsom nodig is als prikkel voor de andere twee erfgenamen om te voldoen aan hun verplichtingen en daarbij verschillende voorbeelden genoemd waar getracht werd de verkoop te vertragen. De voorzieningenrechter ziet de gang van zaken omtrent de opdrachtbevestiging in ieder geval ook als een voorbeeld daarvan. Uit het arrest van het hof en ook de processtukken en de zitting in onderhavige procedure blijkt dat partijen zeggen dat hun neuzen dezelfde kant op staan en zij het kasteel willen verkopen met een zo hoog mogelijke opbrengst. De andere twee erfgenamen hebben evenwel de

opdrachtbevestiging niet meteen getekend. Uiteraard stond het hen vrij om cassatieadvies in te winnen, maar in het geval men het erover eens is dat het kasteel moet worden verkocht valt het niet te plaatsen dat omwille van een mogelijk cassatieberoep de opdrachtbevestiging niet meteen wordt getekend.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 10-09-2024

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2024:5734

Zaaknummer: 200.248.837

Rechters: J.P.H. van Driel-van Wageningen, D.M.I. de Waele en M.H.H.A. Moes

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Drie kort opeenvolgende overlijdens zijn geen bijzondere omstandigheden die maken dat de termijn voor indiening van de aangifte erfbelasting verschoonbaar is overschreden.

Belanghebbende X is erfgenaam en executeur in de nalatenschap van haar in 2022 overleden moeder. Kort volgend op dit overlijden zijn ook de stiefmoeder en stiefgrootmoeder van X overleden, de vrouw. De drie sterfgevallen hebben in een periode van twee maanden plaatsgevonden. Na ontvangst van de aangiftebrief schakelt X een notaris in voor de aangifte erfbelasting. De aangifte wordt te laat ingediend (er is geen uitstel verzocht), reden waarom belastingrente in rekening wordt gebracht. De rechtbank overweegt dat in bijzondere gevallen het zo kan zijn dat een overschrijding van een termijn niet aan een belastingplichtige mag worden tegengeworpen (de overschrijding van de termijn is dan zogenoemd verschoonbaar). De wet bepaalt dat daar sprake van kan zijn bij het te laat indienen van bezwaar- of beroepschriften en verzoekschriften. In het geval van X is er geen sprake van een verzoekschrift, bezwaarschrift of beroepschrift, maar van het indienen van een aangifte. Voor die situatie geldt de verschoonbare termijnoverschrijding niet. Dat betekent – zo de rechtbank – dat de genoemde bijzondere omstandigheden (de kort opeenvolgende overlijdens) niet tot gevolg kunnen hebben dat de aangifte toch als tijdig kan worden aangemerkt. De aangifte is dus ook gelet op de bijzondere omstandigheden van belanghebbende te laat ingediend, zodat belastingrente is verschuldigd. De rechtbank geeft aan dat de wet in beginsel niet aan de redelijkheid en billijkheid mag worden getoetst door het toetsingsverbod. In het geval dat er sprake is van niet-verdisconteerde omstandigheden kan er echter een uitzondering gemaakt worden. Bij niet-verdisconteerde omstandigheden gaat het om bijzondere omstandigheden die de wetgever niet heeft meegewogen bij het ontstaan van een wettelijke regeling. Dergelijke bijzondere omstandigheden zullen volgens de rechtspraak slechts bij hoge uitzondering worden aangenomen. In dat kader overweegt de rechtbank dat artikel 30g AWR dwingend formuleert dat de wetgever daarbij een duidelijke termijn voor ogen had en de wettekst geen ruimte overlaat om af te wijken van die gestelde termijn. De aangevoerde omstandigheden zijn geen omstandigheden die niet zijn meegewogen bij het opstellen van de wet en die ertoe leiden dat de belastingrente achterwege moet blijven. Ook zijn bij het opleggen van de aanslag en het daarbij in rekening brengen van belastingrente geen algemene beginselen van

behoorlijk bestuur geschonden.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 09-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2024:8401

Zaaknummer: BRE-23/12476

Rechters: S.J. Willems-Ruesink

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Op verzoek van de ene mede-eigenaar wordt in de nalatenschap van de andere een vereffenaar benoemd omdat onbekend is wie de erven zijn.

Nadat de rechtbank op grond van artikel 4 en 21 van de Europese erfrechtverordening en artikel 268 Rv geconcludeerd heeft ter zake bevoegd te zijn wordt op verzoek van A, die met de Poolse erflater met gewone verblijfplaats te Schiedam eigenaar is van een woning, een vereffenaar benoemd. Uit het Boedelregister volgt dat de nalatenschap van de overledene niet onder voorrecht van boedelbeschrijving is aanvaard. Op grond van artikel 4:204 lid 1 onder a BW kan de rechtbank desondanks een vereffenaar benoemen wanneer een belanghebbende daarom verzoekt. De rechtbank kan tot die benoeming besluiten wanneer er geen erfgenamen zijn, wanneer het niet bekend is of er erfgenamen zijn, of wanneer de nalatenschap niet door een executeur wordt beheerd en de erfgenamen die bekend zijn haar geheel of ten dele onbeheerd laten. Op grond van artikel 4:206 lid 1 BW moet de rechtbank de erfgenamen van de overledene, de executeur en de boedelnotaris horen voordat zij beslist op het verzoek om een vereffenaar te benoemen. Het is op dit moment onbekend wie de erfgenamen van de overledene zijn, en of er een boedelnotaris of executeur is. A heeft voldoende toegelicht dat zij een belang heeft bij het benoemen van een vereffenaar. Zij is samen met de overledene eigenaar van de woning en wil dat de woning wordt toebedeeld aan haarzelf. Dat is niet mogelijk zolang er geen vereffenaar is die de erfgenamen vertegenwoordigt. Het is niet ondenkbaar dat er naast verzoekster nog andere schuldeisers zijn zodat er voldoende belang is om een vereffenaar te benoemen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 28-10-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:12204

Zaaknummer: C/10/686450 / HA RK 24-891

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omdat het geschil over de vraag of een concepttestament als geldig opgesteld heeft te gelden, de verdeling van de nalatenschap betreft, wijst de rechtbank de vordering van een gedaagde/executeur af om in die hoedanigheid in het geschil tussen te mogen komen.

In deze zaak vorderen eisers een verklaring voor recht dat het concepttestament van 8 september 2023 opgesteld door betrokkene heeft te gelden als wettig opgesteld notarieel testament van erflater. Een van de gedaagden verzoekt dat haar wordt toegestaan om ook als executeur in het geschil tussen te komen. De rechtbank wijst dit af omdat de vordering in de hoofdzaak ziet op de vraag aan welk (concept)testament uitvoering moet worden gegeven bij de verdeling van de nalatenschap. Het gaat hierbij met name om de vraag in welke mate partijen gerechtigd zijn tot de nalatenschap. De taak van de executeur ziet niet op verdeling van een nalatenschap, maar op het beheer van de nalatenschap (waaronder voldoening van schulden van erflater). Door het beheer wordt de nalatenschap gereedgemaakt voor de verdeling. De wettelijke bepaling dat de executeur bij uitsluiting bevoegd is om de nalatenschap in rechte te vertegenwoordigen, is beperkt tot de beheerstaken van de executeur. Dat is hier niet aan de orde.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 13-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2024:11834

Zaaknummer: C/15/355085 / HA ZA 24-414

Rechters: W.S.J. Thijs

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank stelt toepasselijk recht en eigen bevoegdheid vast en biedt gelegenheid anderen mede in het geding te betrekken.

In deze erfrechtelijke zaak met internationale aspecten beoordeelt de rechtbank haar bevoegdheid en het toepasselijk recht waarna in verband met de processueel ondeelbare rechtsverhoudingen eiser in de gelegenheid wordt gesteld zussen en een broer in het geding te betrekken. Vader A en moeder B zijn in Suriname met elkaar gehuwd. Vader is in Suriname overleden en de ontbonden huwelijksgoederengemeenschap en de nalatenschap bevat onroerende zaken in Suriname. Relevant is verder dat de vordering in de hoofdzaak in de kern gaat om de afwikkeling van de nalatenschap van de in 2018 te Nederland overleden moeder B. Vader en moeder hebben beiden op 29 september 1989 in Suriname een testament laten opmaken. Kort samengevat hebben zij de ander tot enig erfgenaam benoemd en indien een van hen eerder komt te overlijden, hebben zij bepaald dat hun wettige kinderen enig erfgenaam zijn. Een van de kinderen/eiser vordert – kort samengevat – dat de rechtbank een van de andere kinderen/gedaagde veroordeelt om met eiser, voor zich en mede in hoedanigheid van boedelgevolmachtigde van de andere twee zussen en een broer, over te gaan tot scheiding en deling van de nalatenschappen van A en B. Gedaagde vordert kort samengevat dat eiser wordt toegestaan en hiertoe een redelijke termijn wordt gesteld om op de voet van artikel 118 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering de twee zussen en broer in de hoofdzaak op te roepen. Zij stelt dat de hoofdzaak ziet op de verdeling van een nalatenschap. Deze nalatenschap is een processueel ondeelbare rechtsverhouding, zodat alle deelgenoten/erfgenamen partij zijn en in het geding moeten worden betrokken. Dat kan niet door middel van een volmacht. Bovendien ziet de boedelvolsmacht aan eiser op de nalatenschap en niet op de vertegenwoordiging in deze procedure. De rechtbank overweegt dat de Europese Erfrechtverordening in deze zaak van toepassing is, aangezien deze uitsluitend van toepassing is op de erfopvolging van personen die overlijden op of na 17 augustus 2015 en dat gezien de gewone verblijfplaats van B op grond van artikel 4 Europese Erfrechtverordening in de onderhavige zaak de Nederlandse rechter bevoegd is. Ter zake van het toepasselijk recht is van belang dat het testament van B geen rechtskeuze bevat zodat op grond van artikel 21 lid 1 en lid 2 Europese Erfrechtverordening Nederlands recht van toepassing is op de erfopvolging, alsook op de vordering in het incident. Vervolgens

constateert de rechtbank dat het in de hoofdzaak om de verdeling van een nalatenschap gaat en dat sprake is van processueel ondeelbare rechtsverhoudingen. In verband daarmee wordt eiser in de gelegenheid gesteld om twee zussen en een broer in het geding te betrekken door oproeping op de voet van artikel 118 Rv.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 11-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2024:7537

Zaaknummer: C/13/756001 / HA ZA 24-969

Rechters: Q.R.M. Falger

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Langstlevende echtgenoot handelt onrechtmatig en in strijd met artikel 8 EVRM door de zus van overledene de mogelijkheid tot het nemen van afscheid te onthouden.

Erflaatster A was de zus van eiseres B en de vrouw van gedaagde X. Het afscheidsmoment is gepland op dinsdagavond 17 december 2024 en de uitvaart is gepland op woensdag 18 december 2024. X heeft B meegedeeld dat hij haar geen toestemming geeft voor het nemen van afscheid van haar zus. B vordert dat X wordt veroordeeld dat B afscheid kan nemen van haar zus. B doet daarbij een beroep op *family life* uit artikel 8 EVRM. De voorzieningenrechter overweegt dat de stelling van X dat hij de wens van zijn overleden vrouw eert, niet is komen vast te staan. Nergens blijkt uit dat het de wens van de overledene was om B geen toestemming te geven voor het nemen van afscheid. Een dergelijke wens had (door of voor haar) op papier gezet kunnen worden als het van belang was geweest. Dat is niet gebeurd. Volgens de rechtbank zou zelfs als A tijdens haar leven zou hebben opgemerkt dat zij bepaalde personen (onder wie B) niet meer behoefde te zien, dit niet automatisch betekent dat het de wens van A was om haar zus te weren. Volgens de voorzieningenrechter omvat het recht van artikel 8 lid 1 EVRM het recht van B om in het uitvaartcentrum op een waardige manier afscheid te kunnen nemen van haar overleden zus en haar aldus de laatste eer te bewijzen. De weigering van X om in te stemmen met het nemen van afscheid, is naar het oordeel van de voorzieningenrechter in strijd met hetgeen volgens ongeschreven regels in het maatschappelijk verkeer betaamt en is tegenover B onrechtmatig. De discussie tussen partijen vormt hoe dan ook geen rechtvaardiging voor de weigering van X, temeer nu de vordering van B bescheiden is ingesteld. Zij vraagt niet om bij de uitvaart op 18 december 2024 aanwezig te mogen zijn en ook niet om aanwezig te mogen zijn bij de vastgestelde uren van het afscheidsmoment aangezien zij enkel vraagt om een moment bij het uitvaartcentrum om afscheid te kunnen nemen. B heeft haar vordering verder toegelicht en gesteld dat het gaat om de wens om afscheid te nemen van de overledene in het bijzijn van haar dochter en broers. Dat is niet als zodanig gevorderd. Maar hetgeen is overwogen over het recht op *family life*, geldt net zo goed voor de dochter van B en haar broers. Ook zij hebben recht op *family life*. De vorderingen van B worden toegewezen.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 17-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2024:6906

Zaaknummer: C/16/585770 / KG ZA 24-634

Rechters: A.R. Creutzberg

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Door het drie jaar na het opeisbaar worden niet voldaan hebben van een vordering in verband met het overlijden van de eerststervende ouder schieten de executeurs tekort en is er ondanks de ruimschootsvoldoende verklaring reden voor de benoeming van een vereffenaar.

Erflater A is in 1991 overleden. Hij was in algehele gemeenschap van goederen gehuwd met B uit welk huwelijk zeven kinderen zijn geboren: verzoekster X en belanghebbenden. A heeft bij testament over zijn nalatenschap beschikt, waarbij B alle goederen uit zijn nalatenschap heeft verkregen en de kinderen wegens overbedeling een vordering op B hebben. B is in 2020 overleden, en heeft Q – een van de kinderen/belanghebbenden – tot haar enig erfgenaam benoemd en aan haar overige kinderen gezamenlijk een legaat toegekend ter grootte van de helft van haar nalatenschap dat eerst opeisbaar wordt bij overlijden of faillissement van Q of bij verkoop van de tot de nalatenschap behorende woning. Q en Z – een ander kind/belanghebbende – zijn gezamenlijk tot executeur benoemd. Q heeft de nalatenschap van erflaterster beneficiair aanvaard en een ruimschootsvoldoende verklaring afgelegd. Q en Z hebben hun benoeming tot executeur aanvaard. X is schuldeiser in de nalatenschap van erflaterster en houdt twee vorderingen: een opeisbare (overbedelings)vordering en een niet-opeisbare vordering uit hoofde van het legaat. Omdat Q geen enkele actie onderneemt om de nalatenschap te vereffenen, X niet informeert en niet reageert op haar berichten, schiet Q volgens X in ernstige mate tekort in de vervulling van de verplichtingen. Het verzoek van X dat strekt tot benoeming van een vereffenaar moet volgens Q en Z worden afgewezen omdat de uitzondering op de vereffeningsplicht van artikel 4:202 lid 1 onder a BW zich voordoet en dit de benoeming van een vereffenaar in de weg staat. Anders dan is aangevoerd kan de rechtbank, ook wanneer zich een uitzondering op de vereffeningsplicht voordoet, op de voet van artikel 4:203 BW een vereffenaar benoemen. De opeisbare vordering van X is ondanks de ruimschootsvoldoende verklaring en het verstrijken van meer dan drie jaren sinds het overlijden niet voldaan. Q en Z hebben naar voren gebracht dat zij (nog) niet bereid zijn de woning te verkopen nu de onderneming van Q daarin is gevestigd en de nalatenschap bij gebreke van verkoop van de woning niet in staat is om de vordering van X te voldoen. De rechtbank overweegt dat daaruit volgt dat bij de huidige stand van zaken en zonder

benoeming van een vereffenaar, de opeisbare vordering van X niet kan worden voldaan terwijl zij al drie jaar op betaling wacht. Daaruit volgt ook dat voldoening van de opeisbare schulden van de nalatenschap van erflaatster door Q en Z bewust en al geruime tijd wordt gedwarsboomd. Daarmee is sprake van het in ernstige mate tekortschieten in de vervulling van de verplichtingen als bedoeld in artikel 4:203 lid 1 onder b BW. De rechtbank benoemt dan ook een vereffenaar.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 20-12-2023

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2023:7433

Zaaknummer: C/03/317773/HARK/23-84

Rechters: R.J.M.G. Rulkens

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Kantonrechter wijst vordering van zoon tot voortzetting huur toe.

De kantonrechter wijst de door zoon A gevorderde voortzetting van de door erflater/vader B gehuurde woning toe. Vast staat dat A met zijn vader een duurzame gemeenschappelijke huishouding had. A is op zijn 20e volledig bij zijn vader gaan wonen, en heeft zich pas ingeschreven voor een woning in 2022, toen zijn vader ziek bleek te zijn. Reden voor die inschrijving was zekerheid, voor het geval hij niet in de woning zou mogen blijven. Volgens de kantonrechter is deze inschrijving in 2022, en niet meteen in 2015, een aanwijzing voor de juistheid van de stelling dat A en B de subjectieve bedoeling hadden voor langere tijd, voor onbepaalde tijd, met elkaar samen te blijven wonen. Dit blijkt ook het feit dat gaandeweg een mantelzorgrelatie ontstaan is. Het familieleven van A en B speelde zich ook (deels) af in de woning. Uit de overgelegde kassabonnen blijkt voldoende dat ook A financieel zijn bijdrage aan het huishouden leverde. Dat de woning eigenlijk te klein is voor twee volwassenen mensen (die geen relatie hebben) kan de verhuurder vinden, maar vader en zoon is het tussen 2015 en 2023 kennelijk gelukt samen in die kleine ruimte te leven.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 13-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:11776

Zaaknummer: 11191890

Rechters: A. Lablans

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omdat aannemelijker is dat moeder niet wilde dat dochter bij de uitvaart was dan zij dit wel wilde, wordt de vordering van de dochter om te worden toegelaten afgewezen.

Op 24 november 2024 is X overleden. Zij was gehuwd met gedaagde Y en uit het huwelijk zijn drie kinderen geboren, eiseres A, en B en C. Eiseres A vordert voor zich en als wettelijk vertegenwoordiger van (klein)dochter toegang tot de uitvaart van X. Tijdens de zitting blijkt dat Y, B en C geen bezwaar hebben de kleindochter toe te laten. Hoewel het uitgangspunt is dat het voor een kind een belangrijk recht is om aanwezig te kunnen zijn bij de uitvaart van een ouder, kunnen er zwaarwegende gronden zijn om anders te beslissen. Daarbij is de vermoedelijke wil van X van belang. Over die wil verschillen partijen van mening. Per saldo staat er niets op schrift waaruit de wens van X blijkt, behalve een levenstestament dat inmiddels al 4,5 jaar oud is en daarom wat minder zwaar weegt. Op zitting is gebleken dat de verhoudingen tussen A en de rest van de familie de laatste anderhalf jaar zijn verslechterd. Ook hebben Y, B en C verklaard dat X hen (zeker in de laatste periode) nadrukkelijk gezegd heeft dat zij niet wilde dat A op de uitvaart was. B vertelde dat hij X in het ziekenhuis de vraag heeft gesteld of zij wilde dat A bij de uitvaart zou zijn. Als antwoord, zo verklaarde B, stak X twee middelvingers op. Dit wijst erop dat X niet wilde dat A bij de uitvaart was. A zelf kan niet uit eigen wetenschap verklaren dat X haar op de uitvaart wilde hebben. Zij heeft immers sinds mei 2023 geen contact meer met X gehad. Het is overigens menselijkerwijs begrijpelijk dat A wil dat haar moeder wilde dat zij bij de uitvaart zou zijn. Hoewel de voorzieningenrechter het niet met absolute zekerheid kan vaststellen, is het bij deze stand van zaken aannemelijker geworden dat X niet wilde dat A op de uitvaart was dan dat zij wilde dat A er wel bij was. De vorderingen van A worden afgewezen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 29-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:12211

Zaaknummer: C/10/690186 / KG ZA 24-1141

Rechters: N. Doorduijn

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Broer kan zolang het beheer van zijn zus/executeur niet is geëindigd, zonder machtiging van de kantonrechter niet in rechte optreden, ook niet als de vordering die de broer wil instellen ertoe strekt dat de executeur/zus aan verplichtingen uit een geldlening voldoet en die geldlening bij zichzelf op te eisen/incasseren.

Partijen A en B zijn broer en zus. Hun moeder, erflaatster X, is in 2022 overleden. Bij testament van 25 januari 2021 heeft zij A en B tot erfgenamen benoemd en zus B tot executeur. Bepaald is tevens dat de erfgenamen niet zonder medewerking van de executeur of machtiging over de goederen van de nalatenschap of hun aandeel daarin kunnen beschikken, voordat de bevoegdheid tot beheer van de executeur is geëindigd. A en B hebben de nalatenschap zuiver aanvaard. In oktober 2023 heeft de voorzieningenrechter de door broer A tegen zus/erfgenaam B ingestelde vorderingen afgewezen. In appèl oordeelt ook het hof dat het feit dat de executeur het beheer van de nalatenschap heeft, met zich brengt dat zij gedurende haar beheer bij de vervulling van haar taak als vertegenwoordiger van de erfgenamen optreedt, zowel in als buiten rechte (art. 4:145 lid 2 BW). Uit het bepaalde in artikel 4:149 BW volgt dat de taak van de executeur onder meer en voor zover hier van belang eindigt wanneer hij zijn werkzaamheden als zodanig heeft voltooid. Zus B is naar eigen zeggen een heel eind gevorderd met de executele, inmiddels heeft zij de aangifte erfbelasting gedaan, maar zij heeft de werkzaamheden waarop de executele ziet nog niet geheel voltooid. De zus heeft hieromtrent specifiek verklaard dat weliswaar in de aangifte successiebelasting de diverse relevante boedelbestanddelen zijn opgenomen, maar dat de boedelbeschrijving nog niet gereed is. Naar het oordeel van het hof is dan ook voldoende aannemelijk geworden dat de zus de werkzaamheden waarop de executele ziet nog niet geheel heeft voltooid. Bovendien beoogt artikel 4:150 lid 1 BW – zo het hof – te voorkomen dat de beheersbevoegdheid van de executeur van rechtswege zou vervallen wanneer hij zijn taak heeft voltooid. Het einde van de taak van de executeur brengt derhalve niet van rechtswege het einde van het beheer van de executeur mee, maar de executeur zal – na het eindigen van zijn taak – ook het beheer moeten beëindigen. In de praktijk geschiedt dat door een eenvoudige kennisgeving aan de erfgenamen, waarin de executeur aangeeft zijn taak als geëindigd te beschouwen. Gesteld noch gebleken is dat de zus als executeur aldus het beheer heeft beëindigd. Daarmee is ook in

hoger beroep uitgangspunt dat de executele nog loopt zodat de zus nog steeds als enige bevoegd is om voor de nalatenschap op te treden. Hieruit volgt dat de broer niet bevoegd is zonder toestemming van de executeur in rechte op te treden. Nu gesteld noch gebleken is dat de zus hem hiervoor toestemming heeft gegeven, kan de broer niet in enige ten behoeve van de nalatenschap ingestelde vordering worden ontvangen. Dit geldt ook als de broer namens de erfgenamen wil bewerkstelligen dat de zus in persoon wordt gesommeerd om aan haar verplichtingen uit geldlening te voldoen en dat zij zo nodig als executeur wordt gesommeerd om die geldlening – bij zichzelf – op te eisen en te incasseren. Ook in dit geval is de broer gehouden om zich tot de kantonrechter te wenden en op grond van artikel 4:145 jo. artikel 3:168 BW een machtiging tot beheer te verzoeken. De broer heeft dat niet gedaan. Voor zover de broer heeft beoogd een machtiging tot beheer als bedoeld in artikel 4:145 BW te vragen geldt dat de vordering moet worden afgewezen omdat de broer – tegenover de gemotiveerde betwisting door de zus – niet voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat er nog sprake is van openstaande verplichtingen uit de overeenkomst van geldlening terwijl er voor nadere bewijslevering in dit kort geding geen plaats is.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 26-11-2024

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2024:3266

Zaaknummer: 200.334.673/01

Rechters: M.J. Alt-van Endt, J. Jonkers en R.M. Troost

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Anders dan de dochter/erfgenaam stelt gaat de verplichting van de langstlevende om als executeur een boedelbeschrijving op te stellen na diens overlijden niet over op de erven van de langstlevende en heeft de dochter onvoldoende aanknopingspunten geboden om de vordering in de nalatenschap eerststervende nu vast te stellen.

Partijen – appellante A en de geïntimeerden B en C – zijn de kinderen van hun in 2004 overleden vader X. Op het moment van het overlijden van hun moeder Y is de vordering die A uit hoofde van vaders overlijden krachtens ouderlijke boedelverdeling had, opeisbaar geworden. A stelt dat zij een vordering heeft op de nalatenschap van Y en dat zij deze kan verhalen op het eigen vermogen van B en C. De rechtbank heeft de vorderingen van A afgewezen. Volgens A heeft de rechtbank ten onrechte overwogen dat zij onvoldoende gegevens heeft verstrekt om de omvang en de samenstelling van de nalatenschap van X vast te stellen. Y was als executeur in de nalatenschap van X gehouden om een boedelbeschrijving op te stellen, hetgeen zij heeft verzuimd. Dit verzuim dient volgens A voor rekening te komen van moeder Y als executeur c.q. haar rechtsopvolgers, zijnde geïntimeerden B en C. Het betoog van appellante gaat echter naar het oordeel van het hof niet op, aangezien deze verplichting van de executeur in ieder geval bij haar overlijden is geëindigd. Deze verplichting gaat niet over op haar rechtsopvolgers. Volgens het hof had A de bevoegdheid om, nu dit in onderling overleg niet is gelukt, de vaststelling van de vordering te vorderen op grond van artikel 4:15 BW. Dat zij dit heeft nagelaten komt voor haar rekening. Tevens meent het hof, evenals de rechtbank, dat appellante onvoldoende aanknopingspunten heeft aangedragen om nu alsnog haar vordering vast te stellen nu concrete gegevens over onder meer de afwikkeling van de huwelijksvoorwaarden tussen X en Y, het privévermogen van X en de schulden van de nalatenschap ontbreken.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 12-11-2024

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2024:2239

Zaaknummer: 200.329.161/01

Rechters: C.M. Warnaar, A.E. Sutorius-van Hees en A.S. Mertens-de Jong

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Op verzoek van de ene erfgenaam wordt met instemming van de andere erven een vereffenaar benoemd, zij het een ander persoon dan de verzoeker voorstelt.

In maart 2024 is de moeder van verzoekster A en verweerders B en C overleden. Zij hebben de nalatenschap beneficiair aanvaard. B en C zijn het wel eens met het verzoek van A dat strekt tot de benoeming van een vereffenaar, maar niet met de persoon die A voorstelt. De rechtbank wijst het verzoek van A toe nu aan de voorwaarden voor toewijzing genoemd in artikel 4:203 lid 1 onder a BW is voldaan. Omdat partijen al tientallen jaren in onmin met elkaar leven is het ook in het belang van de nalatenschap dat een vereffenaar benoemd wordt, omdat het partijen niet zal lukken samen de nalatenschap te vereffenen. Er is sprake van een complexe nalatenschap en omdat onduidelijk is of de door A voorgestelde persoon over de benodigde expertise beschikt, benoemt de rechtbank de door B (en C) voorgestelde notaris X tot vereffenaar. De bezwaren van A tegen X slagen niet. Dat notaris X door B en C is voorgesteld is geen reden om haar niet tot vereffenaar te benoemen, omdat notaris X in haar bereidverklaring heeft verklaard 'niet gelieerd te zijn aan en tot dusverre geen contact te hebben gehad met een van de erfgenamen en/of anderen die bij de betreffende nalatenschap zijn betrokken'.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 15-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:12205

Zaaknummer: C/10/684900 / HA RK 24-802

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omdat de laatste woonplaats van erflater in België was, acht het hof zich niet bevoegd om van het informatieverzoek ter zake van de omvang van de nalatenschap en legitieme portie kennis te nemen.

Erflater A is in 202 overleden en heeft bij testament verzoekster X onterfd en mevrouw Q benoemd tot executeur met het recht om een derde als executeur in haar plaats te stellen. In maart 2021 is geïntimeerde T in haar plaats getreden als executeur. Op het moment van het opstellen van zijn testament in 2019 en op het moment van overlijden woonde A in België. Ook was A op beide momenten gehuwd met Q.

In eerste aanleg heeft de rechtbank het op artikel 4:78 BW en op artikel 4:67 BW gestoelde verzoek van appellante X afgewezen. Het hof overweegt dat erflater A een rechtskeuze heeft uitgebracht voor de afwikkeling van zijn nalatenschap voor Nederlands recht. Voor de beoordeling van de rechtsvraag of de Nederlandse rechter bevoegd is om kennis te nemen van de vordering van appellant X zijn de artikelen 4, 5 en 6 van de Europese Erfrechtverordening van belang. Op basis van de verordening kan erflater niet in zijn testament bepalen voor welk rechterlijk forum een geschil met betrekking tot zijn nalatenschap moet worden aangebracht. Vaststaat dat de feitelijke woonplaats van erflater op het moment van zijn overlijden in België was. Voorts volgt uit het procesdossier dat de nalatenschap van erflater fiscaal in België is afgewikkeld en er een boedelbeschrijving van de nalatenschap van erflater is gemaakt door een Belgische notaris. Op basis van de verordening is in beginsel de Belgische rechter bevoegd om over het onderhavige geschil te beslissen. A heeft aangevoerd dat de verordening niet van toepassing is aangezien het alleen gaat om een informatieprocedure. Als de verordening wel van toepassing is, dan zijn er volgens A ook uitzonderingen, waarvoor zij verwijst naar de optie van forumkeuze alsmede wanneer de zaak meer verbinding heeft met Nederland. Het hof is van oordeel dat op basis van de verordening de Belgische rechter de bevoegde rechter is met betrekking tot het onderhavige geschil nu A informatie wenst te krijgen over de omvang en samenstelling van de nalatenschap van erflater om de omvang van haar legitieme portie te kunnen berekenen. Dit is een geschil in de zin van artikel 4 van de verordening. Van een forumkeuze als bedoeld in artikel 5 van de verordening om het geschil aan de Nederlandse rechter voor te leggen is geen sprake. Het hof vernietigt de bestreden beschikking van de

kantonrechter en verklaart zich onbevoegd.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 16-10-2024

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2024:2229

Zaaknummer: 200.330.922/01

Rechters: A.N. Labohm, L. Koper en M.A.J. Burgers-Thomassen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De kantonrechter concludeert dat voor de dienstverlening van een uitvaartondernemer geen ontbindingsrecht geldt en verbindt daaraan de conclusie dat aan de informatieplichten is voldaan.

Deze niet-erfrechtelijke zaak draait om de totstandkoming van een overeenkomst tussen uitvaartondernemer X en consument Y. De overeenkomst is gesloten met een consument. De kantonrechter moet daarom ambtshalve onderzoeken of eiseres X haar informatieplichten heeft nageleefd. Ook moet de overeenkomst worden getoetst aan Richtlijn 93/13/EG betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten (hierna: de richtlijn). De kantonrechter stelt vast dat gedaagde Y niet is geïnformeerd over het ontbindingsrecht. X verwijst in dat kader naar de Wet op de lijkbezorging, waaruit volgt dat een uitvaart uiterlijk op de zesde werkdag na het overlijden moet plaatsvinden. Hieruit leidt de kantonrechter af dat eiseres vindt dat het ontbindingsrecht voor haar niet geldt. De overeenkomst die aan de vordering ten grondslag ligt, is een gemengde overeenkomst, gesloten buiten de verkoopruimte. In beginsel geldt dan een ontbindingsrecht, waarover gedaagde Y moet worden geïnformeerd (art. 6:2300 jo. 6:230m lid 1 onder h BW). Op grond van artikel 6:230g lid 2 BW moet bij gemengde overeenkomsten worden uitgegaan van de bepalingen die van toepassing zijn op consumentenkoop. In artikel 6:230p onder f BW staan de uitzonderingen op het ontbindingsrecht betreffende consumentenkoop. Gelet op het doel en de achtergrond van het ontbindingsrecht en de beschreven uitzonderingssituaties, behoren overeenkomsten als de onderhavige te zijn uitgezonderd van het ontbindingsrecht. Dat volgt uit de aard van de overeenkomst, de aard van de geleverde diensten en goederen en de wettelijke termijn waarbinnen een overledene moet zijn gecremeerd of begraven. Uitvaarten worden volledig ingericht naar de specifieke wensen van een overledene of de nabestaande(n). De overeenkomst moet bovendien volledig zijn uitgevoerd binnen zes werkdagen na een overlijden, zodat een ontbindingstermijn van veertien dagen alleen al daarom niet in de rede ligt. Hoewel een uitzondering voor de specifieke dienstverlening van eiseres X niet expliciet in de wet is opgenomen, past het in het licht van het voorgaande bij de uitzondering als bedoeld in artikel 6:230p onder f, sub 1 BW. Het oordeel dat voor de dienstverlening van X geen ontbindingsrecht geldt, leidt tot de conclusie dat X aan haar essentiële informatieplichten heeft voldaan zodat de door X gevorderde hoofdsom wordt toegewezen.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 05-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2024:7695

Zaaknummer: 1250036 \ CV EXPL 24-10271

Rechters: C.W. Inden

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Partner overleden kunstenaar verzet zich in incident tegen uitvoerbaar bij voorraadverklaring krachtens welke zij de collectie van erflater moet afgeven aan diens erfgenamen.

Deze zaak is een vervolg op ERF 2021-0257. De zaak ging over de in 2019 plotseling overleden erflater. Hij laat zijn broers en zusters als versterferfgenamen achter. Zijn ongehuwde partner beroept zich tevergeefs op erflaters informele uiterste wil en een concepttestament (en conceptsamenlevingscontract) dat in juni 2019 is opgesteld door een notaris. De rechtbank wijst op de specifieke vormvereisten in artikel 4:94 BW, op straffe van nietigheid (art. 4:109 BW) en ziet geen aanleiding om de vormvereisten in artikel 4:94 BW buiten toepassing te laten op grond van de redelijkheid en billijkheid. De nalatenschap vererft volgens het versterferfrecht. De partner moet de onder haar berustende collectie aan de erven afgeven. In onderhavige zaak verzet de partner (eiser) zich tegen uitvoerbaar bij voorraadverklaring van dit oordeel. Het hof neemt bij de beoordeling van die incidentele vordering als uitgangspunt dat bij de beoordeling van een vordering tot schorsing van de werking van een uitvoerbaar bij voorraad verklaarde uitspraak, in navolging van de bestaande rechtspraak (laatstelijk HR 20 december 2019, ECLI:NL:HR:2019:2026), en in aanmerking nemend dat de rechtbank geen gemotiveerde beslissing over de uitvoerbaarverklaring heeft gegeven, de volgende maatstaven gelden: (1) uitgangspunt is dat een uitgesproken veroordeling, hangende het hoger beroep, uitvoerbaar dient te zijn; (2) afwijking van dit uitgangspunt kan worden gerechtvaardigd door omstandigheden die meebrengen dat het belang van de veroordeelde bij behoud van de bestaande toestand zolang niet op het door hem ingestelde rechtsmiddel is beslist, zwaarder weegt dan het belang van degene op wiens vordering de ten uitvoer te leggen uitspraak is verkregen, bij de uitvoerbaarheid bij voorraad daarvan, (3) bij de toepassing van de hiervoor genoemde maatstaven moet worden uitgegaan van de beslissingen in de ten uitvoer te leggen uitspraak en van de daaraan ten grondslag liggende vaststellingen en oordelen, en blijft de kans van slagen van het tegen die beslissing aangewende of nog aan te wenden rechtsmiddel buiten beschouwing, met dien verstande dat het hof in zijn oordeelsvorming kan betrekken of de ten uitvoer te leggen beslissing berust op een kennelijke misslag. Vervolgens stelt het hof vast dat gesteld nog gebleken is dat sprake is van een dergelijke misslag. Uitgaande van de beslissingen van de rechtbank en de daaraan ten

grondslag liggende vaststellingen en oordelen – waaronder dat niet eiser maar de erfgenamen bij versterf erfgenamen zijn – houdt eiser onrechtmatig roerende zaken en analoog en digitaal fotomateriaal van de erflater onder zich en heeft gedaagde als erfopvolger onder algemene titel een zwaarwegend belang bij uitvoering van de beslissingen van de rechtbank. Dit belang dient zwaarder te wegen dan dat van eiser dat enerzijds is gestoeld op emotioneel en persoonlijke belang en anderzijds op behoud en toegankelijk maken van werk van de erflater. Gedaagde heeft bovendien te kennen gegeven dat de familie juist heel graag actie wil ondernemen met betrekking tot de kunstwerken van erflater en het behoud daarvan en dat het daarvoor noodzakelijk is dat de familie beschikt over de complete werken, roerende zaken en digitaal en analoog fotomateriaal van erflater. Gedaagde heeft dan ook belang bij opgave/afgifte van de roerende zaken die en van het digitale en analoge fotomateriaal dat eiser onder zich heeft en moet in staat worden gesteld daarvan kennis te nemen. Dat er op dit moment schilderijen van erflater te koop zouden worden aangeboden is tegenover de betwisting door gedaagde niet aannemelijk geworden. Voor zover het gedaagde aan de benodigde *know how* voor behoud en toegankelijk maken van het werk van erflater ontbreekt, kan hij daarover met derden contact leggen, hetgeen volgens gedaagde ook is gebeurd. Het hof ziet dan ook geen aanleiding om de uitvoerbaarverklaring bij voorraad van de beslissingen te schorsen, ook niet inzake de opgelegde dwangsommen. Het wijst de incidentele vordering af en houdt een oordeel over de kosten van het incident aan tot het eindarrest in de hoofdzaak.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 15-11-2022

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2022:3217

Zaaknummer: 200.302.209/01

Rechters: J. Kloosterhuis, A.V.T. de Bie en C.M.J. Peters

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De voorzieningenrechter veroordeelt gedaagden in hun hoedanigheid van afwikkelingsbewindvoerder/executeur bij verstek tot het met bekwame spoed nakomen van hun verplichtingen als executeurs, waaronder afgifte van een legaat aan een van de eiseressen.

Eiseressen 1 en 2 vorderen om gedaagden 1 en 2 – beiden in hoedanigheid van executeur tevens afwikkelingsbewindvoerder en waarnemend executeur in de nalatenschap van X – hoofdelijk te veroordelen om met bekwame spoed hun verplichtingen als executeurs na te komen en de nalatenschap van erflater af te wikkelen en hen hoofdelijk te veroordelen om binnen veertien dagen althans binnen een redelijke in goede justitie te bepalen termijn na betekening van het vonnis, het legaat van eiseres sub 1 vast te stellen en uit te keren en de erfbelasting namens eiseres sub 2 te voldoen en te bepalen dat indien gedaagden niet aan hun verplichtingen voldoen zij hoofdelijk een dwangsom verbeuren. Gedaagden hebben de voorzieningenrechter bericht dat zij verhinderd zijn en hebben een schriftelijk verweer ingediend. Uit artikel 255 lid 1 Rv volgt echter dat een gedaagde in kort geding in persoon of bij advocaat dient te verschijnen. Een schriftelijk verweer voldoet niet. Nu gedaagden niet ter zitting zijn verschenen, wordt aan hun schriftelijke verweer voorbijgegaan en wordt tegen gedaagden verstek verleend. Het gevorderde komt de voorzieningenrechter niet onrechtmatig of ongegrond voor en wordt toegewezen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 09-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:12327

Zaaknummer: C/10/689011 / KG ZA 24-1060

Rechters: Th. Veling

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Op verzoek van een schuldeiser benoemt de rechtbank een vereffenaar.

In het testament had erflaatster haar echtgenoot en haar kinderen benoemd tot erfgenamen. Ten tijde van haar overlijden was zij niet gehuwd en uit een afschrift uit het boedelregister blijkt dat haar kinderen de nalatenschap hebben verworpen. De minderjarige erfgenaam die als gevolg van de verwerping als plaatsvervuller is gekomen heeft de nalatenschap beneficiair aanvaard. Op grond van de hoofdregel moet(en de wettelijk vertegenwoordigers van) deze erfgenaam de nalatenschap vereffenen. Er is tot op heden geen begin gemaakt met de vereffening. Verzoekster heeft in het verleden een hypothecaire lening aan erflaatster verstrekt. Na het overlijden van erflaatster is al snel een achterstand in de betaling van hypotheektermijnen ontstaan. Na het overlijden van erflaatster zijn geen betalingen meer gedaan. Verzoekster heeft er naar het oordeel van de rechtbank dan ook belang bij dat een vereffenaar wordt aangewezen. Daarbij komt dat de woning van erflaatster na een brand hersteld moet worden en dat dat herstel niet plaatsvindt, hetgeen ook de belangen van verzoekster kan raken. Het verzoek tot het benoemen van een vereffenaar wordt dan ook toegewezen.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 05-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2024:12455

Zaaknummer: C/15/358451 / HA RK 24-158

Rechters: M.A. Hoogkamer

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De kantonrechter acht het loon gevraagd door de notaris die tot tijdelijk beheerder in een nalatenschap is benoemd, buitenproportioneel en stelt dit vast op circa een/derde.

Notaris X is ex artikel 4:191 lid 2 BW benoemd tot tijdelijke beheerder van een nalatenschap. Onderhavige zaak draait om het verzoek van X aan de kantonrechter om diens loon vast te stellen. De kantonrechter volgt X niet in diens stelling dat de nalatenschap relatief zeer bewerkelijk was mede door de veelvuldige en uitgebreide communicatie met de erfgenamen. De opzegging van de huur en ontruiming van een woning e.a. maken de nalatenschap niet complex. De kantonrechter overweegt ook dat de notaris in andere nalatenschapsdossiers het ervenonderzoek heeft uitbesteed aan daartoe gespecialiseerde en veelal goedkopere bureaus terwijl niet duidelijk is waarom X dit in casu zelf heeft gedaan. De notaris heeft meer uren tegen een hoger tarief aan het onderzoek besteed dan bedoelde bureaus doen. Ook zijn werkzaamheden verricht die niet onder de opgedragen beheerstaken vallen zodat de grond ontbreekt op grond waarvan deze over de boedel zouden moeten worden omgeslagen. De kantonrechter stelt vragen bij het gelijktijdige bezoek door twee medewerkers aan de woning en het onderling overleg door kantoormedewerkers terwijl de juristen meerdere eenvoudige (administratieve) werkzaamheden hebben verricht. De kantonrechter ziet niet in waarom deze juristen ook recht zouden hebben op vergoeding tegen factor 1,4 in plaats van de geldende factor van 1,2; dit is niet door de notaris onderbouwd. Conform het verzoek zou het salaris uitkomen op circa € 34.000, een bedrag dat de kantonrechter gezien het voorgaande buitenproportioneel vindt. De kantonrechter acht een vergoeding aan het Recofa-uurtarief met de factor 1,0 voor ten hoogste 40 uren een redelijke vergoeding, hetgeen neerkomt op circa € 10.000.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 15-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2024:8842

Zaaknummer: 11104880 EZ VERZ 24-150

Rechters: R.P.J. Quaedackers

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof vindt dat langstlevende kan interen op vermogen, acht haar niet behoeftig en wijst aanspraak op artikel 4:29 BW-verzorgingsvruchtgebruik af.

Uit het huwelijk van de in 2023 overleden erflater X met appellante A is verweerster B geboren. Totdat erflater in mei 2022 naar een verzorgingstehuis ging, woonden X en A in de aan hen beiden voor de onverdeelde helft toebehorende woning. In oktober 2022 heeft A een verzoek tot echtscheiding ingediend en heeft X verweerster B tot enig erfgenaam en executeur benoemd. De in januari 2023 gegeven echtscheidingsbeschikking is niet ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand. In eerste aanleg heeft de kantonrechter het verzoek van B toegewezen tot opheffing van de verplichting tot medewerking aan de vestiging van een vruchtgebruik ten behoeve van A op de woning en de zich daarin bevindende inboedel en het tegenverzoek van A om vestiging van zo'n vruchtgebruik afgewezen. In appèl voert A aan dat zij voor haar verzorging behoefte heeft aan een vruchtgebruik op de woning en vraagt zij een heroverweging van de beslissing van de rechtbank. Het hof bekrachtigt de beslissing van de kantonrechter. Het hof gaat in op de strekking van artikel 4:29 BW en geeft aan dat de verzorgingsbehoefte van de echtgenoot bij het vestigen van een vruchtgebruik niet aan de orde hoeft te komen, omdat ervan wordt uitgegaan dat de echtgenoot voor zijn of haar verzorging aan dit vruchtgebruik in de meerderheid van de gevallen wel behoefte zal hebben. Willen de erfgenamen deze verzorgingsbehoefte toch aan de orde stellen, dan staat hun daarvoor de weg open van artikel 4:33 lid 2 BW. Voor de omvang van de verzorgingsbehoefte kan ervan uit worden gegaan dat de langstlevende echtgenoot aanspraak kan maken op een passende voorziening, maar dat is niet hetzelfde als een aanspraak om onder alle omstandigheden het leefpatroon van voorheen voort te zetten. Het gaat hier om een vangnet voor het geval door een erflater of anderszins onvoldoende in de verzorging van diens echtgenoot is voorzien. De omvang kan in elk concreet geval verschillen, waarbij de wettelijke maatstaven omtrent het verschaffen van levensonderhoud tussen gewezen echtgenoten een oriëntatiepunt kunnen vormen. Evenals de kantonrechter oordeelt het hof dat A voor haar verzorging geen behoefte heeft aan het vestigen van een vruchtgebruik. Het hof betreft bij zijn overweging dat A een netto-inkomen heeft van circa € 2.000, en een vermogen (waaronder de helft van de woning) van circa € 470.000. Het hof is van oordeel dat A, gezien haar inkomen,

spaargeld en het aandeel in de woning, financieel in staat moet worden geacht om de woning volledig in eigendom te verkrijgen door de helft van de waarde van de woning aan B uit te betalen. A kan daarvoor (deels) haar spaargeld gebruiken en/of een hypotheek afsluiten en interen op haar spaargeld. Dat zij geen hypotheek kan verkrijgen is op geen enkele manier onderbouwd. Het hof geeft aan dat aan de verzorgingsbehoefte ook tegemoetgekomen kan worden door verkoop van het appartement. De stelling dat zij dakloos wordt indien zij geen woning in eigendom kan verwerven en indien haar in dat geval het verzorgingsvruchtgebruik niet zou toekomen, acht het hof geenszins aannemelijk. Het hof is, net als de kantonrechter, van oordeel dat A geen behoefte heeft aan een vangnet in de vorm van vestiging van het verzorgingsvruchtgebruik zoals bedoeld in artikel 4:29 BW. Haar leeftijd van thans 80 jaar maakt dit niet anders gelet op haar inkomen en vermogen. Hoewel de leeftijd van 80 jaar een hoge leeftijd is, is het hof niet gebleken dat haar gezondheidssituatie tot een andere beslissing zou moeten leiden. Daargelaten of alle kosten die A heeft opgevoerd om haar behoefte aan te tonen noodzakelijk en/of redelijk zijn, is het hof van oordeel dat de omstandigheid dat A genooddaakt is in te teren op haar vermogen, geen reden is voor het oordeel dat zij een verzorgingsbehoefte heeft. Het is volgens het hof niet vreemd dat men na de pensioengerechtigde leeftijd inteert op het vermogen dat men gedurende het leven heeft opgebouwd. Het hof benadrukt dat de aanspraken van artikel 4:29 BW door de wetgever uitdrukkelijk zijn bedoeld als vangnet en niet per definitie om de echtgenoot te laten voortleven zoals hij/zij gewend was.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 07-11-2024

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2024:3499

Zaaknummer: 200.340.983_01

Rechters: S.M.A.M. Venhuizen, L.G.J.M. van Ekert en E.L. Traag

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Vanwege het ontbreken van erfgenamen en daarmee een verzekerd belang is er volgens de rechtbank geen dekking onder een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering afgesloten ter dekking van onbehoorlijk bestuur van erflater.

In deze in de basis vennootschappelijke en verzekeringszaak was erflater X enig aandeelhouder en bestuurder van de failliete A BV, welke BV enig aandeelhouder en bestuurder was van de eveneens failliete B BV. In januari 2012 is ten behoeve van X een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering gesloten bij Q waarbij in 2013 is overeengekomen dat A BV de nieuwe verzekeringnemer zou zijn. In 2025 is erflater aansprakelijk gesteld wegens onbehoorlijk bestuur van BV A. In 2017 heeft Q erflater medegedeeld dat dekking onder de polis is komen te vervallen vanwege schending van de kennisgevings- en informatieverplichting van de polisvoorwaarden. Nadat erflater in 2017 was overleden heeft de curator in 2019 Q aangeschreven dat hij voornemens was de procedure weer op te brengen en voort te zetten jegens de erven van X. Eisers vorderen nakoming van de verplichtingen van Q onder de bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering ex artikel 3:296 BW. Eiser 1 vordert nakoming als vereffenaar/beheerder naar Belgisch recht van de onbeheerde nalatenschap van X. De vordering op Q uit hoofde van de verzekering valt in de nalatenschap en eiser 1 kan als curator van de nalatenschap de vordering op Q te gelde maken. Eiser 2 maakt deze aanspraak in zijn hoedanigheid van vertegenwoordiger van de failliete A BV die verzekeringnemer is. Op grond van artikel 6:256 BW kan een contractspartij nakoming jegens een derde vorderen, wanneer deze contractspartij een beding ten behoeve van deze derde heeft gemaakt en die derde zich daartegen niet verzet. BV A kan als contractspartij ten behoeve van X nakoming vorderen en dit vorderingsrecht vervalt niet bij faillissement. Q verweert zich met de stelling dat er geen sprake is van dekking, omdat het verzekerd belang ontbreekt, nu de erfgenamen van X de nalatenschap hebben verworpen en er geen wettelijke vertegenwoordigers of rechtsopvolgers van X bestaan. Dit verweer slaagt volgens de rechtbank. Het verzekerd belang is een noodzakelijk onderdeel van een schadeverzekering. Uit de polis(voorwaarden) blijkt welk belang gedekt is door de verzekering. De rechtbank stelt dat de financiële belangen van schuldeisers niet zijn verzekerd. Pas wanneer erfgenamen zich melden, kan er sprake zijn van een verzekerd belang. De vordering wordt afgewezen.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 04-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2024:7510

Zaaknummer: 750527

Rechters: R.H.C. Jongeneel

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank oordeelt dat een kind/erfgenaam dat/die vaders nalatenschap verwerpt in de abusievelijke veronderstelling dat zijn kinderen als plaatsvervullers op zouden komen, zich reeds als zuiver aanvaardend erfgenaam had gedragen en dus erfgenaam is.

Broers A, B en C zijn de erven in vaders nalatenschap. Broers A en B aanvaarden deze zuiver en broer C verwerpt in de veronderstelling dat zijn twee kinderen zijn plaats zouden innemen. Bij tussenvonnis van januari 2023 heeft de rechtbank vastgesteld dat dat hier niet het geval is omdat de regels van plaatsvervulling gelden in geval van erfopvolging bij versterf en vader een testament heeft opgesteld waarin hij deze regels niet van overeenkomstige toepassing heeft verklaard. Daarop heeft de rechtbank A in de gelegenheid gesteld om C ex artikel 118 Rv in de procedure te betrekken en is C vervolgens als gedaagde in de procedure verschenen. Tot op heden zijn partijen niet tot een verdeling gekomen van de nalatenschap van vader met daarbij de erfdelen uit de nalatenschap van moeder. De vraag die eerst beantwoord moet worden is wie erfgenaam is in de nalatenschap van erflater. C heeft de nalatenschap in 2019 verworpen, maar stelt nu onder verwijzing naar artikel 4:192 lid 1 BW dat hij al voor die tijd gedragingen heeft verricht die hebben te gelden als daden van stilzwijgende zuivere aanvaarding zodat zijn latere verwerping conform artikel 4:190 lid 4 BW geen effect meer sorteert. B betwist dat C dergelijke handelingen heeft verricht. De rechtbank gaat in op de tekst en strekking van artikel 4:190 en 4:192 1 BW en leidt uit de literatuur en parlementaire geschiedenis af dat de tekst van artikel 4:192 BW zo dient te worden uitgelegd dat het verrichten van de in artikel 4:192 lid 1 BW genoemde gedragingen zuivere aanvaarding opleveren nu deze gedragingen tot benadeling van schuldeisers kunnen leiden, ongeacht of de gedraging tot daadwerkelijke benadeling van de schuldeisers heeft geleid omdat er bijvoorbeeld (nog) geen schuldeisers bekend zijn. De rechtbank overweegt dat nergens uit de Parlementaire Geschiedenis kan worden afgeleid dat het de bedoeling van de wetgever is om per gedraging na te gaan of er schuldeisers zijn en of die daadwerkelijk door de gedraging van de betreffende erfgenaam zijn benadeeld (doordat bijvoorbeeld door de nalatenschap een te lage prijs voor een uit de nalatenschap verkocht goed is ontvangen), maar wel dat het de bedoeling is te waarborgen dat eventuele schuldeisers zich kunnen verhalen op de goederen van de nalatenschap conform artikel 4:184 lid 1 BW. De rechtbank overweegt dat het verkopen van goederen van de

nalatenschap blijkens de Parlementaire Geschiedenis per definitie een gedraging is die het onttrekken van dat goed aan verhaal van schuldeisers tot gevolg heeft; het is namelijk een overeenkomst strekkende tot vervreemding van goederen van de nalatenschap. Volgens de rechtbank is onbetwist door C gesteld dat hij de inboedel uit de kelder heeft verkocht en dat de opbrengst door hem in ontvangst is genomen. Verder is onbetwist gesteld dat de sieraden uit de nalatenschap, nadat deze zijn getaxeerd, tegen inbreng van de taxatiewaarde aan C zijn verstrekt. Verder blijkt dat de totale opbrengst van uit de nalatenschap verkochte goederen tussen de drie broers deels door middel van verrekening is verdeeld. De rechtbank is van oordeel dat reeds hieruit volgt dat C zich ondubbelzinnig en zonder voorbehoud als een zuiver aanvaard hebbende erfgenaam heeft gedragen. Hij heeft niet alleen goederen van de nalatenschap vervreemd maar bovendien is 1/3 deel van de opbrengst daarvan aan hem toebedeeld. Dat dat als een voorschot op de vordering van C op de nalatenschap van vader uit hoofde van de nalatenschap van moeder bedoeld was, blijkt nergens uit en ligt bovendien niet voor de hand. De stelling van B dat in geval van een positief saldo alsnog kan worden verworpen, mits, zo begrijpt de rechtbank, beschikkingshandelingen worden teruggedraaid, berust niet op de wet. Wel zal het in dat geval zo zijn dat niet snel een beroep op artikel 4:192 lid 1 BW zal worden gedaan, maar dat doet aan de werking van de wettelijke bepaling niet af. Overigens is gesteld noch gebleken dat de beschikkingshandelingen die C heeft verricht ten tijde van de verwerping of op een ander moment zijn teruggedraaid, zodat de redenering van B hoe dan ook niet opgaat. Verder stelt B dat de Wet bescherming erfgenamen tegen schulden bedoeld was ter voorkoming van lichtvaardige zuivere aanvaarding en dat deze niet tot doel heeft om de erfgenaam te beschermen die kennelijk spijt heeft van zijn gemaakte keuze om de nalatenschap te verwerpen. De rechtbank overweegt dat dit juist is, maar dat een eenmaal gedane keuze voor verwerping onherroepelijk en niet op grond van dwaling kan worden vernietigd (art. 4:190 lid 4 BW). Uit de door C genoemde feiten volgt dat hij, net als de overige erfgenamen dan wel betrokkenen, heeft gedwaald ten aanzien van de wettelijke gevolgen van zijn verwerping. Om hem moverende redenen wilde C verwerpen zodat zijn dochters in zijn plaats zouden erven. Dit was ook voor A en B duidelijk. De constellatie van feiten doet naar het oordeel van de rechtbank niet af aan de juridische werkelijkheid van artikel 4:192 lid 1 BW dat indien een erfgenaam zich ondubbelzinnig en zonder voorbehoud als een zuiver aanvaard hebbende erfgenaam heeft gedragen door (voor zover hier van belang) overeenkomsten tot vervreemding van goederen van de nalatenschap aan te gaan of op andere wijze aan het verhaal van schuldeisers te onttrekken, de nalatenschap zuiver aanvaardt. Dat dit C nu goed uitkomt, maakt dit niet anders. De rechtbank gaat vervolgens in op de stelling van B dat de verwerper zelf geen beroep toekomt op artikel 4:192 lid 1 BW. Er kan enkel tegen hem een beroep op die bepaling worden gedaan. De rechtbank overweegt dat aanvaarding van een nalatenschap een eenzijdige ongerichte rechtshandeling is. Of een erfgenaam zich

ondubbelzinnig en zonder voorbehoud als een zuiver aanvaard hebbende erfgenaam heeft gedragen, dient objectief te worden uitgelegd. De interne wil van de erfgenaam is dus niet allesbepalend. Van belang zijn de gedragingen naar buiten toe. Niet in te zien valt derhalve waarom degene die stelt dan wel vermoedt gedragingen te hebben verricht die zuivere aanvaarding van de nalatenschap tot gevolg hebben niet bevoegd zou zijn om zijn handelen ter toetsing aan de rechter voor te leggen. De rechtsgevolgen van de gedragingen in de zin van artikel 4:192 lid 1 BW treden immers van rechtswege in. C had ook een negatieve verklaring voor recht kunnen vorderen dat hij de nalatenschap niet zuiver heeft aanvaard. De rechtbank volgt B ook niet in diens stellingen dat een beroep op zuivere aanvaarding onder de gegeven omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is (C heeft willens en wetens een constructie opgezet om samen met zijn dochters en A een onrechtmatige situatie te creëren en iedereen op het verkeerde been te zetten en heeft de waarheids- en volledigheidsplicht geschonden) of dat C zijn recht tot aantasting van de verwerping had verwerkt door pas tot aantasting daarvan over te gaan toen bleek dat zijn vooropgezet plan niet gelukt was. Daarmee is vastgesteld dat C de nalatenschap van vader eerder stilzwijgend zuiver heeft aanvaard hetgeen betekent dat de nalatenschap van vader tussen de drie broers moet worden verdeeld, waarbij aan ieder ook een vordering uit de nalatenschap van moeder toekomt. Vervolgens gaat de rechtbank in op de omvang en verdeling van de nalatenschap.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 21-08-2024

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2024:5552

Zaaknummer: Co3.296325/HA ZA 21-464

Rechters: Y.J.C.A. Roeffen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Nadat op verzoek van de erfgenamen van de enig aandeelhouder de vereffening van een vennootschap was heropend, wordt thans o.m. de benoeming van een R-C verzocht.

Erflater is in 2016 overleden. Tot de erfgenamen in zijn nalatenschap behoren verzoekende partij A, belanghebbende B en verwerende partij C. Zij hebben de nalatenschap zuiver aanvaard. Tot zijn overlijden was erflater de enige statutaire bestuurder van BV Y. Na zijn overlijden is deze vennootschap in september 2017 uitgeschreven uit het register door de Kamer van Koophandel. De aandelen in BV Y vallen in de nalatenschap die (in ieder geval) wat betreft deze aandelen, tot op heden nog niet verdeeld is. Op verzoek van de gezamenlijke erven is de vereffening van BV Y bij beschikking van juli 2020 heropend. C is hierbij door de rechtbank benoemd tot vereffenaar. A verzoekt de rechtbank om de vereffenaar o.a. te bevelen de vereffening binnen één jaar af te ronden, over te gaan tot verkoop van een recht van opstal, openstaande termijnen te innen en diverse stukken te verstrekken en een rechter-commissaris te benoemen. De rechtbank stelt vast dat A, als deelgenoot, ontvankelijk is. A doet haar verzoeken in haar hoedanigheid van deelgenoot in de nalatenschap van X. Op grond van artikel 3:171 BW komt haar in die hoedanigheid een bevoegdheid toe tot het doen van verzoeken ten behoeve van de gemeenschap die de nalatenschap vormt. De door A gedane verzoeken vinden hun grondslag in artikel 2:23a lid 3 BW. Krachtens dit artikel kan de rechtbank, eventueel op verzoek van een belanghebbende, aan een door de rechtbank benoemde vereffenaar van een rechtspersoon de nodige bevelen geven. Om een dergelijk verzoek te kunnen doen dient de gemeenschap, ten behoeve van welke A optreedt, dus belanghebbende te zijn bij de vereffening van BV Y. Aangezien het (eventuele) batige saldo van de vereffening van BV Y bij gebreke van een andersluidende statutaire regeling aan de aandeelhouders toekomt (art. 2:23b lid 1 BW), geldt de nalatenschap waarin de aandelen zitten als belanghebbende. A is dan ook ontvankelijk in haar verzoeken. De rechtbank wijst vervolgens het verzoek tot benoeming van een rechter-commissaris toe en de overige verzoeken af. Sinds de heropening van de vereffening zijn inmiddels meer dan vier jaren verstreken. In die tijd is C niet overgegaan tot de verkoop van het belangrijkste vermogensbestanddeel van BV Y. Integendeel: in zijn hoedanigheid van vereffenaar heeft hij een voorstel gedaan tot herontwikkeling daarvan. Dit verdraagt zich in de ogen van de

rechtbank op het eerste gezicht niet met de taak van een vereffenaar, namelijk om de schuldeisers van de ontbonden vennootschap te voldoen en het overgebleven vermogen te gelde te maken. De rechtbank vraagt zich af of sprake is van tegenstrijdige belangen waardoor C niet in functie zou kunnen blijven.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 14-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2024:8080

Zaaknummer: 435821

Rechters: E. Boerwinkel

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

A-G Berenschot concludeert dat de verkrijging van een door de ene deelgenoot van het door een andere deelgenoot ex artikel 3:194 BW verbeurd aandeel van rechtswege geschiedt.

A-G Rank-Berenschot concludeert in de zaak die eerder aan bod kwam in ERF 2023-0392 (ECLI:NL:GHARL:2023:7620) en waarin het hof een eerder in een tussenvonnis (ECLI:NL:GHARL:2022:4566) gegeven oordeel bevestigt dat appellant heeft bewezen dat er vermogensverschuivingen hebben plaatsgehad tussen erflater enerzijds en zijn zoon X en diens echtgenote anderzijds (tot de in het tussenarrest genoemde bedragen). Deze zijn zonder rechtsgrond geschied. Derhalve behoort tot de nalatenschap van vader een vordering op X [en op zijn echtgenote] tot een totaalbedrag van € 946.282,26. Het hof constateert dat geïntimeerde er niet in is geslaagd tegenbewijs te leveren. Het hof merkt de vordering van de nalatenschap op X aan als een vordering tot vergoeding van schade die vader heeft geleden door een onrechtmatige daad (onttrekkingen aan het vermogen zonder rechtsgrond) van X [of zijn echtgenote]. Vervolgens oordeelt het hof dat X deze vorderingen heeft verzwegen en derhalve zijn aandeel daarin heeft verbeurd. De vordering was een goed van de nalatenschap en vaststaat dat X (die geacht moet worden te weten van het bestaan van die vordering) deze niet heeft gemeld aan appellant en heeft gezwegen waar spreken nodig was. In een zeer uitgebreide conclusie gaat de A-G in op de feiten van de zaak. Interessant is vooral het deel waarin de A-G ingaat op de vraag of voor de verkrijging door een deelgenoot van het op voet van artikel 3:194 lid 2 BW verbeurde aandeel van de oneerlijke deelgenoot nog een leveringshandeling vereist is. Volgens de A-G wijst de tekst van artikel 3:194 lid 2 BW in combinatie met de wetsgeschiedenis bij dat artikel erop dat voor de verkrijging krachtens die bepaling niet nog een afzonderlijke leveringshandeling is vereist. Het aandeel wordt van rechtswege verkregen door de overige deelgenoten. Het door de oneerlijke deelgenoot verbeuren van een aandeel in een verzwegen goed leidt derhalve tot rechtstreekse verkrijging van dat aandeel door de overige deelgenoten. Wanneer er naast de oneerlijke deelgenoot twee of meer andere deelgenoten zijn, ontstaat een nieuwe (en alsnog te verdelen) gemeenschap tussen die andere deelgenoten. Is er, zoals in het onderhavige geval, naast de oneerlijke deelgenoot slechts één andere deelgenoot, dan behoort het verzwegen goed aan die andere deelgenoot toe. Het behoort niet meer tot de bijzondere gemeenschap. Gaat het om een

vordering op de oneerlijke deelgenoot zelf, dan moet deze niet aan de bijzondere
gemeenschap, maar aan de andere deelgenoot betalen.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 01-11-2024

ECLI: ECLI:NL:PHR:2024:1151

Zaaknummer: 23/04866

Rechters: E.B. Rank-Berenschot

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Volgens de rechtbank is het in strijd met de redelijkheid en billijkheid als het mededelingsvereiste van artikel 6:95 BW in weg staat aan het toekennen van vergoeding aan diens erven van door een slachtoffer zelf geleden schade.

In een strafzaak kwam de vordering aan bod van de nabestaanden tot schadevergoeding voor diverse vormen van immateriële schade, waaronder de vererfde primaire immateriële schadevergoeding waarop het slachtoffer zelf recht had als eigen immateriële schade als secundaire slachtoffers. De rechtbank gaat in op de diverse gestelde schadeposten waaronder, kosten van de lijkbezorging, notariskosten, affectieschade, schokschade als de vererfde immateriële vergoeding van door het slachtoffer zelf geleden schade. Over deze laatste post overweegt de rechtbank dat als het slachtoffer overleden is ten gevolge van het strafbare feit, zijn erfgenamen zich op grond van artikel 51f lid 2 Sv voegen in de strafzaak ter zake van hun onder algemene titel verkregen vordering van het slachtoffer. Er moet dan in principe zijn voldaan aan het mededelingsvereiste ex artikel 6:95 BW. Dit vereiste houdt in dat het slachtoffer zelf moet hebben meegedeeld aanspraak te willen maken op smartengeld. Aan deze mededeling worden verder geen specifieke eisen gesteld en die kan bijvoorbeeld ook in gedragingen van het slachtoffer besloten liggen. Er is ook ruimte voor de rechter om de vordering op initiatief van de erfgenamen te behandelen en daarover te beslissen, als duidelijk is dat het slachtoffer die vordering wilde en zou gaan indienen, maar daar zelf niet aan toegekomen is. Recentelijk is in enkele strafzaken de beperking van het mededelingsvereiste genuanceerd, in die zin dat dit vereiste terzijde is gesteld omdat het in strijd met de redelijkheid en billijkheid zou zijn een beroep op dit vereiste te doen in die gevallen waarin het slachtoffer door toedoen van de verdachte simpelweg geen mededeling kón doen, bijvoorbeeld omdat het in coma ligt door het handelen van de verdachte. Het moet dan wel gaan om immateriële schade die bij leven is ontstaan. Het verlies van het leven als zodanig geeft voor de overledene geen aanspraak op smartengeld. Het zou naar het oordeel van de rechtbank naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zijn als de verdachte, die het slachtoffer bij leven ernstige schade heeft toegebracht, zich kan verweren tegen de vordering en zijn aansprakelijkheid ontloopt door het enkele feit dat door zijn handelen het slachtoffer niet kenbaar heeft kunnen maken de door hem geleden schade op de

verdachte te willen verhalen. Daaraan kan niet afdoen dat een recht op smartengeld een hoogstpersoonlijk recht betreft noch dat de overledene daar zelf niets meer aan heeft. Voor de duidelijkheid geeft de rechtbank nog aan dat het hier niet gaat om schade ten gevolge van het overlijden van het slachtoffer, maar om het leed dat door de verdachte aan het slachtoffer voorafgaand aan diens dood is toegebracht. Volgens de rechtbank kan het niet anders dan dat het handelen van de verdachte voorafgaand aan het uiteindelijke overlijden van het slachtoffer voor deze bijzonder traumatisch is geweest en dat het slachtoffer een recht op smartengeld toekwam, had hij het overleefd. De rechtbank is daarom van oordeel dat aan het slachtoffer rechtstreeks immateriële schade is toegebracht door de verdachte, dat de verdachte hiervoor aansprakelijk is en dat die schade vergoed moet worden. Het gevorderde bedrag van € 50.000 acht de rechtbank ook zonder meer een billijk bedrag. De vervolgvraag is aan wie de schadevergoeding moet toekomen. De rechtbank begrijpt de vorderingen van de nabestaanden ter zake van deze vererfde immateriële schadevergoeding van het slachtoffer zelf daarom aldus, dat zij de vorderingen niet namens zichzelf hebben ingesteld, maar dat zij dit namens de gezamenlijke erfgenamen hebben gedaan, een vordering dus als bedoeld in artikel 3:171 BW. Op grond van dat artikel is immers iedere deelgenoot in een nalatenschap bevoegd tot het instellen van rechtsvorderingen en het indienen van verzoeken ter verkrijging van een rechterlijke uitspraak ten behoeve van de gemeenschap. De rechtbank is niet gebleken dat hierop een uitzondering geldt, zoals bedoeld in artikel 3:171 tweede volzin BW. Aannemelijk is voorts dat het slachtoffer, dat ten tijde van zijn overlijden 9 jaar oud was, geen testament had, zodat zijn vader en (half)zussen erfgenaam onder algemene titel zijn op grond van het bepaalde in artikel 4:10 lid 1 onder b BW. Uit het feit dat de nabestaanden thans een vordering ter zake van vererfde immateriële schade hebben ingediend, leidt de rechtbank af dat zij de nalatenschap (al dan niet beneficiair) hebben aanvaard zodat de rechtbank aan de gezamenlijke erven in de nalatenschap het door de nabestaanden gevorderde bedrag van 50.000 ter zake van vererfde immateriële schadevergoeding toewijst

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 27-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2024:8607

Zaaknummer: 03.138652.22

Rechters: C.G.A. Wouters, H.M.J. Quaadvlieg en L.E.M. Hendriks

Wetsartikelen: 6:106 BW en 6:95 lid 2 BW

RECHTSPRAAK

Mede-eigenaren/erfgenamen kunnen (als hun belangen niet gelijk zijn) ieder zelf tegen een besluit opkomen waarbij een gemeentelijk voorkeursrecht wordt gevestigd op een tot een onverdeelde nalatenschap behorend perceel.

In september 2023 heeft de gemeenteraad van X een aantal gronden aangewezen waarop een gemeentelijk voorkeursrecht wordt gevestigd. Eiser A heeft hiertegen bezwaar gemaakt. A is mede-eigenaar van deze gronden, gezamenlijk met zijn broer B en zus C. De gronden maken deel uit van een onverdeelde nalatenschap. De gemeenteraad heeft A niet-ontvankelijk verklaard omdat hij niet als belanghebbende kan worden aangemerkt: hij is geen eigenaar van de gronden waar het om gaat: dat is hij alleen gezamenlijk met B en C en zij kunnen alleen gezamenlijk bezwaar maken. Oftewel, omdat A uitdrukkelijk alleen voor zijn eigen belang opkomt, is hij niet-ontvankelijk. In beroep wijst A erop dat hij een onverdeeld aandeel in de eigendom van de percelen heeft en dat hij, net als B en C, belanghebbende is bij het primaire besluit. A stelt dat hij nadeel heeft bij het besluit omdat hij de gronden wil gebruiken om het agrarisch bedrijf van zijn vader voort te zetten terwijl B en C van mening zijn dat de gronden door de vestiging van het voorkeursrecht meer waard zijn geworden. De overname van het bedrijf wordt daarom voor A duurder. Volgens de rechtbank slaagt dit beroep nu A wel degelijk als belanghebbende is aan te merken. A stelt immers door het bestreden besluit financieel benadeeld te worden terwijl B en C juist financieel voordeel hebben bij dit besluit, omdat zij ervan uitgaan dat dit de marktwaarde verhoogt. Dit is een belang dat direct geraakt wordt door het bestreden besluit van september 2023. Volgens de rechtbank moeten mede-eigenaren ook als hun belangen niet gelijk zijn, terwijl ze wel degelijk door het besluit in hun persoonlijke belangen worden geraakt, zelf tegen dit besluit op kunnen komen. Ze moeten daarbij niet afhankelijk zijn van mede-eigenaren met tegengestelde belangen.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 06-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2024:7697

Zaaknummer: 24/5411

Rechters: T. Peters

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Erflaatster was feitelijk wilsbekwaam op het tijdstip van overboeken gelden naar een van de erfgenamen.

Eiser A en gedaagde B zijn broers van elkaar en hebben een geschil over de verdeling van de door hen beiden beneficiair aanvaarde nalatenschap van hun in december 2023 overleden moeder/erflaatster X. A stelt zich kort gezegd op het standpunt dat B onrechtmatige onttrekkingen heeft gedaan aan het vermogen van X en aan de nalatenschap, waardoor de nalatenschap vorderingen heeft op B, hetgeen B betwist. Volgens de rechtbank is de vereffening nog niet voltooid zodat als uitgangspunt heeft te gelden dat de erfgenamen de vereffening van een beneficiair aanvaarde nalatenschap moeten voltooien alvorens zij tot verdeling kunnen overgaan, om te waarborgen dat de vorderingen van de schuldeisers zo veel mogelijk uit de nalatenschap worden voldaan. Toch kan indachtig HR 19 mei 2017, ECLI:NL:HR:2017:939 in het geval dat de vereffening nog niet is voltooid, worden beslist op een vordering tot verdeling: de rechter dient dan in overleg met partijen te onderzoeken of er mogelijkheden zijn om op de vordering te kunnen beslissen op een wijze die voldoende rekening houdt met de belangen van de schuldeisers van de nalatenschap. Daarbij kan worden gedacht aan het aanhouden van de zaak totdat alsnog vereffening heeft plaatsgevonden, aan een verdeling onder voorwaarden die de positie van schuldeisers waarborgt, of aan een gedeeltelijke verdeling die de rechten van schuldeisers van de nalatenschap onverlet laat. Om de belangen van de schuldeisers te waarborgen en de resterende en nog te verwachten schulden van de nalatenschap te kunnen voldoen, hebben A en B ermee ingestemd dat € 20.000 op (een van) de ervenrekeningen zal blijven staan. Dit brengt met zich dat nu reeds tot verdeling van de resterende banksaldi kan worden overgegaan, en dat moet worden beoordeeld of sprake is van onttrekkingen aan het vermogen van X vóór haar overlijden. In dat kader gaat de rechtbank in op de vraag of X ten tijde van kwestieuze overboekingen feitelijk wilsbekwaam was. In de beoordeling daarvan laat de rechtbank expliciet meewegen dat ten aanzien van erflaatster geen beschermingsmaatregel zoals meerderjarigenbewind of curatele was ingesteld. De kantonrechter van deze rechtbank heeft bij beschikking in september 2022 het verzoek van A tot onderbewindstelling van de goederen van erflaatster afgewezen. Verder is relevant dat X in december 2022 ten behoeve van de verkoop van haar woning een (medewerker van een) notaris heeft gemachtigd om de leveringsakte te ondertekenen. Deze

notaris is in dit verband verplicht geweest de wilsbekwaamheid van erflaatster te onderzoeken. De rechtbank is dan ook van oordeel dat, nu in de maanden voorafgaand aan de overboekingen meerdere keren door onafhankelijke derden positief geoordeeld is over de wilsbekwaamheid van erflaatster, het op de weg van A had gelegen om onderbouwd en concreet te stellen waaruit blijkt dat erflaatster handelingsonbekwaam was ten tijde van de overboekingen. Dat heeft A niet gedaan, zodat de rechtbank niet van het algemene uitgangspunt afwijkt dat erflaatster wilsbekwaam was. Naar het oordeel van de rechtbank heeft A onvoldoende concrete feiten en omstandigheden aangevoerd ter onderbouwing van zijn stelling dat de aan B gedane betalingen onverschuldigd zijn betaald dan wel dat sprake is van een onrechtmatige daad. In het bijzonder weegt de rechtbank mee dat het voor de beoordeling niet van belang is of erflaatster in het verleden ook geld geschonken heeft aan A, en zo ja, welk bedrag. Het staat erflaatster immers vrij om zelf te beschikken over haar vermogen en zelf te bepalen aan wie en voor welk bedrag zij een schenking doet. De omstandigheden dat B de betalingen feitelijk heeft verricht en dat het gaat om grote bedragen zonder omschrijving zijn in dit verband onvoldoende. Ook het feit dat B geen aangifte schenkbelasting heeft gedaan, hetgeen wel op zijn weg gelegen had, rechtvaardigt niet de conclusie dat de betalingen zonder instemming van erflaatster zijn verricht. De rechtbank is wel van oordeel dat de overboekingen gedaan na het overlijden van de bankrekening van erflaatster naar de bankrekening van B zonder titel zijn verricht. Dit brengt met zich dat de nalatenschap in beginsel een vordering ter hoogte van dit bedrag heeft op B. Strikt genomen zou B het aan zichzelf overgeboekte geld moeten terugstorten op de ervenrekening, voordat de banksaldi kunnen worden verdeeld. Een praktischere oplossing is echter om het reeds door B ontvangen geld te verrekenen met zijn (nog te ontvangen) erfdeel. Na dit oordeel gaat de rechtbank in op de vraag of B een deel van het naar zichzelf overgemaakte bedrag heeft aangewend om schulden van de nalatenschap te voldoen, en concludeert uit de feiten dat dit inderdaad met een deel van na het overlijden overgeboekte gelden is gedaan. Met inachtneming van een en ander stelt de rechtbank vervolgens de partiële verdeling van de banksaldi in erflaatsters nalatenschap vast.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 11-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2024:21539

Zaaknummer: C/09/667241 / HA ZA 24/475

Rechters: R.C. Hartendorp

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Op verzoek van (potentiële) erfgenaam wijst de kantonrechter een tijdelijk beheerder aan over de onbeheerde nalatenschap.

X is overleden zonder achterlating van een echtgenoot/geregistreerd partner of afstammelingen en zonder bij uiterste wilsbeschikking over zijn nalatenschap te hebben beschikt. Verzoekster Y vermoedt dat er negentien potentiële erfgenamen zijn, onder wie Y zelf, die de nalatenschap beneficiair heeft aanvaard. Verzoekster vraagt om op grond van artikel 4:191 lid 2 BW maatregelen voor te schrijven tot het behoud van de nalatenschap. De kantonrechter verwijst naar artikel 4:191 lid 2 BW en stelt vast dat is voldaan aan de voorwaarde dat de nalatenschap niet door alle erfgenamen is aanvaard. Vervolgens verwijst de kantonrechter naar de regeling voor onbeheerde nalatenschappen, als opgenomen in de artikelen 4:203 en 4:204 BW. Y verzoekt echter niet om een vereffenaar te benoemen, maar om maatregelen tot behoud. Y noemt in dat kader de reeds geruime tijd leegstaande huurwoning, de in dat kader noodzakelijke maatregelen en de kosten die daaruit voortvloeien. Er zullen dus maatregelen getroffen moeten worden, wat op dit moment niet kan omdat de nalatenschap onbeheerd is. Gelet op het groot aantal potentiële erfgenamen is de kantonrechter van oordeel dat het erfgenamenonderzoek niet kan worden afgewacht. De kantonrechter wijst een notaris aan als tijdelijk beheerder van de goederen van de nalatenschap en stelt dat die de bevoegdheid heeft om in het kader van het beheer vorderingen te innen en schulden te voldoen ten name van de bankrekening(en) van de overledene zodat er geen reden is om de verzochte machtigingen te verstrekken. De kantonrechter bepaalt daarom wel dat de beheerder de bevoegdheid heeft om rechtshandelingen te verrichten in verband met het beheer van de nalatenschap. Wat betreft het verzoek om deze beschikking bij toewijzing op te mogen nemen in een notariële verklaring van erfrecht, overweegt de kantonrechter dat zij daarin geen bezwaren ziet.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 29-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:12904

Zaaknummer: 11399649 \ VZ VERZ 24-213

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Ondanks het einde van de relatie tussen erflater en diens langstlevende echtgenote kan deze laatste een beroep doen op het finaal verrekenbeding in de huwelijkse voorwaarden.

Deze in hoofdzaak huwelijksvermogensrechtelijke zaak draait om de vraag of Y, de langstlevende echtgenote van erflater X, een beroep kan doen op het in de huwelijkse voorwaarden opgenomen finaal verrekenbeding. Eiser A is de executeur/afwikkelingbewindvoerder in de nalatenschap. A stelt dat de samenwoning/relatie tussen X en Y reeds in 2018 is geëindigd, hetgeen onder meer blijkt uit het feit dat in 2019 Q, de nieuwe partner, bij X is ingetrokken en hij in dat jaar zijn testament in diens voege heeft aangepast dat zijn kinderen zijn enig erfgenamen zijn. Ook zijn in de periode 2019-2020 diverse gesprekken gevoerd met advocaten over de mogelijkheid van echtscheiding en het beëindigen van de financiële verbondenheid met Y. Dit heeft niet geresulteerd in het starten van een echtscheidingsprocedure, wel opende X een nieuwe privérekening. Het hof volgt A niet in diens stelling dat de bepaling in de huwelijkse voorwaarden werkt op grond waarvan de finale verrekening niet plaatsvindt als ten tijde van het overlijden van een van de echtgenoten een vordering tot echtscheiding en/of scheiding van tafel en bed is ingediend en/of de echtscheiding van tafel en bed tot stand is gekomen. De letterlijke tekst van dit artikel biedt – zo het hof – geen aanknopingspunten voor de juistheid van die stelling. Dit wordt niet anders door de stelling van A dat het voldoende is dat erflater zijn wens tot echtscheiding aan Y kenbaar heeft gemaakt. Het hof ook gaat niet mee in de stelling dat redelijkheid en billijkheid zich verzetten tegen een beroep door Y op het finaal verrekenbeding.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 17-12-2024

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2024:3493

Zaaknummer: 200.303.009/01

Rechters: M.C. Schenkeveld, J.F. Miedema en M.J. Alt-van Endt

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De kantonrechter oordeelt in kort geding over een groot aantal vorderingen van de erfgenamen jegens de executeur, waaronder die tot het afgeven van een ruimschootstoereikendverklaring, bankafschriften en aangiften IB.

Erflater A was ten tijde van zijn overlijden in 2023 de niet-hertrouwde weduwnaar van B. Uit dit huwelijk zijn drie kinderen geboren: eisers C en D alsmede broer E, zij zijn alle drie erfgenaam van A. Aan broer E zijn de aandelen in een holding, BV, gelegateerd onder bepaling dat de waarde van het legaat deel uitmaakt van de totale nalatenschap. C en D hebben de nalatenschap van erflater beneficiair aanvaard. A heeft voorts X tot executeur [gedaagde q.q.] benoemd en X heeft zijn benoeming aanvaard. C en D vorderen ex artikel 4:148 BW dat de voorzieningenrechter de executeur veroordeelt tot afgifte van een aantal stukken dan wel dat informatie wordt verstrekt, waaronder aangifte erfbelasting in de nalatenschap van B, een ruimschootstoereikendverklaring, aangiften IB en bankafschriften enzovoort. In reconventie vordert X o.m. dat C en D opgave verstrekken van alle door hen ontvangen giften. C en D stellen dat zij spoedeisend belang hebben bij hun vorderingen omdat bepaalde informatie, waarvan zij in dit kort geding afgifte vorderen, door het verloop van de tijd verloren zou kunnen gaan (bijvoorbeeld bankafschriften die niet meer beschikbaar zijn). Daarnaast stellen zij dat de stukken nodig zijn om te kunnen beoordelen of, en zo ja welke, rechtshandelingen dienen te worden verricht en/of juridische procedures aanhangig dienen te worden gemaakt. Zij wijzen daarbij op verval- en verjaringstermijnen. Volgens de kantonrechter is daarmee voldoende aangevoerd om een spoedeisend belang bij de vorderingen aan te nemen. De ratio van artikel 4:148 BW brengt volgens de kantonrechter met zich dat de executeur zodanige inlichtingen aan de erfgenamen moet verschaffen dat zij inzicht kunnen krijgen in de wijze waarop hij het beheer voert. De inlichtingen zijn daarmee dus beperkt tot die gegevens die voor dat doel nodig zijn. Naar het voorlopig oordeel van de kantonrechter valt de aangifte erfbelasting in de nalatenschap van erflater daar niet onder. Ook de vordering tot het verstrekken van een ruimschootstoereikendverklaring wordt afgewezen omdat deze reeds in december 2023 is afgegeven. Dat C en D stellen dat dit te kort na het overlijden is gebeurd en derhalve geen (althans onvoldoende) onderzoek is gedaan naar de omvang en de samenstelling van de nalatenschap, maakt niet dat ervan kan worden uitgegaan dat in een

bodemprocedure zou worden geoordeeld dat geen sprake is van een geldige ruimschootstoereikendverklaring, temeer nu X heeft verklaard dat hij nog steeds achter de verklaring staat. Ter zake van de afgifte van een (voorlopige) boedelbeschrijving overweegt de kantonrechter dat partijen het erover eens zijn dat X in zijn e-mail van januari 2024 een voorlopige samenstelling van de nalatenschap heeft opgesomd, voorzien van documentatie. X heeft verklaard dat hij daarmee dus al de (voorlopige) boedelbeschrijving zoals gevorderd heeft verstrekt. Hoewel het wellicht een wat karige opsomming betreft, kan niet anders dan worden geoordeeld dat het inderdaad een (voorlopige) boedelbeschrijving is. B en C vorderen tevens (samengevat) de afgifte van de aangiften en aanslagen inkomstenbelasting van erflater, de jaarstukken van de ondernemingen van erflater, de mutatieoverzichten van de eventuele rekening-courantverhoudingen en/of gespecificeerde overzichten van de financiële verhoudingen tussen erflater en de ondernemingen en de ondernemingen onderling. Ten aanzien van al deze stukken voert executeur X aan dat hij, voor zover hij over deze stukken beschikt, deze aan B en C heeft doen toekomen. Voor het overige geldt dat X aanvoert dat hij de stukken niet in zijn bezit heeft. Hij heeft verklaard dat hij de stukken wel heeft opgevraagd bij de accountant van (de ondernemingen van) erflater, maar dat de accountant zich beroept op geheimhouding en hem (dus) deze stukken niet zonder meer mag verstrekken. Ook de vordering ten aanzien van de waardering van het legaat in de nalatenschap wordt afgewezen. Niet alleen heeft X verklaard dat deze waardering er simpelweg niet is, ook voert hij aan dat hij deze waardering nog niet kán opmaken vanwege (onder meer) het ontbreken van de hiervoor genoemde stukken waarbij hij afhankelijk is van derden (de accountant). Voor een executeur bestaat geen wettelijke verplichting om tussentijds rekening en verantwoording af te leggen. Desondanks heeft X een tussentijdse rekening en verantwoording opgesteld en aan B en C doen toekomen. Dat deze (nog) niet compleet is, kan naar het voorlopig oordeel van de kantonrechter niet aan hem worden tegengeworpen. De reconventionele vordering wijst de kantonrechter af nu gesteld nog gebleken is van spoedeisend belang.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 27-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2024:8227

Zaaknummer: 11363526 / VV EXPL 24-62 (E)

Rechters: P.P.M. van der Burgt

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Net als een eerder verzoek van de meerderjarigenbewindvoerder tot ontheffing van de plicht tot wettelijke vereffening wordt ook een hernieuwd verzoek afwezen want is een verkapt hoger beroep.

Erflaatster is in 2015 overleden. In 2019 zijn de goederen die (zullen) toebehoren aan X onder bewind gesteld, met benoeming van verzoeker Y tot bewindvoerder. Y heeft als wettelijk vertegenwoordiger van X de nalatenschap van erflaatster beneficiair aanvaard. In september 2024 is het verzoek van Y om ontheffing van de verplichting om te vereffenen volgens de wet op grond van artikel 4:202 lid 2 BW afgewezen. Ook het hernieuwde verzoek van Y wijst de kantonrechter af.

Aan zijn verzoek heeft verzoeker het volgende ten grondslag gelegd. De erfgenamen van X hebben de afwikkeling van de nalatenschap uit handen gegeven aan het notariskantoor Q. Thans ligt de wens voor om de nalatenschap van erflaatster op eenvoudige wijze af te wikkelen door de laatste stap te zetten, namelijk die van de verdeling. Omdat erflaatster niet bij uiterste wisbeschikking over haar nalatenschap heeft beschikt en er derhalve geen executeur is aangewezen die een ruimschootsvoldoende verklaring kan afleggen, zal een beroep op artikel 4:202 lid 1 onder a BW falen. Verzoeker verzoekt de kantonrechter daarom het verzoek alsnog toe te wijzen. De kantonrechter stelt voorop dat het uitgangspunt is dat het gesloten stelsel van rechtsmiddelen met zich brengt dat een partij die zich niet kan verenigen met de beslissing in een rechterlijke uitspraak, tegen die beslissing moet opkomen met het aanwenden van een rechtsmiddel, tenzij die mogelijkheid in de wet is uitgesloten. Tegen de beschikking van de kantonrechter van de rechtbank Gelderland van september staat hoger beroep open, terwijl het opnieuw indienen van een verzoek op grond van artikel 4:202 lid 2 BW, zonder dat sprake is van nieuwe feiten en/of omstandigheden, op basis van dezelfde argumenten die reeds zijn ingediend bij het verzoek dat tot de beslissing van 27 september 2024 heeft geleid, in feite neerkomt op een verkapt hoger beroep zodat de opnieuw aangevoerde argumenten niet leiden tot toewijzing van het verzoek.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 05-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2024:8823

Zaaknummer: 11355150 \ EZ VERZ 24-512

Rechters: M.M.K.J. Steketee

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Kantonrechter stelt op verzoek van de vereffenaar de termijn vast binnen welke de schuldeisers hun vordering moeten indienen.

Erflater is in 2023 overleden. De vereffenaar verzoekt een uiterste datum vast te stellen voor welke datum de schuldeisers hun vorderingen bij hem kunnen indienen, alsmede vaststelling van zijn loon. Nu niet is gebleken van feiten of omstandigheden die zich tegen inwilliging van het verzoek verzetten wijst de kantonrechter, mede gelet op het bepaalde in artikel 4:214 BW, het verzoek toe. Het door de vereffenaar voorgestelde tarief is conform de Recofa-richtlijnen. De kantonrechter acht de overgelegde urenspecificatie voldoende concreet onderbouwd en ook redelijk. De verzochte vergoeding komt de kantonrechter dan ook niet onrechtmatig of ongegrond voor, zodat ook dit verzoek wordt toegewezen. De kantonrechter bepaalt dat de oproeping moet worden gepubliceerd in de (digitale versie van de) Staatscourant.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 19-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2024:13284

Zaaknummer: 11394464 \ EJ VERZ 24-366

Rechters: S.W.S. Kiliç

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Niet de kantonrechter maar de rechtbank is bevoegd inzake een verzoek tot opheffing van een testamentair bewind.

Erflater is in 2002 overleden en zijn kinderen A en B zijn de verzoekers. Erflater heeft bepaald dat hetgeen aan verzoekster A wordt uitgekeerd onder bewind staat, waarbij verzoeker B tot bewindvoerder is benoemd. Volgens A worden de (vaderlijke) erfdelen op 10 december uitgekeerd. Bij de vraag van A om het testamentaire bewind op te heffen is een brief gevoegd van B waarin ook B vraagt om het testamentair bewind op te heffen. De kantonrechter begrijpt daaruit dat A en B allebei willen dat het testamentair bewind wordt opgeheven en merkt hen beiden aan als verzoekers. Op grond van artikel 4:178 lid 2 BW is ter zake de rechtbank en niet de kantonrechter bevoegd zodat de zaak naar het team handel en haven van de rechtbank wordt verwezen, artikel 71 Rv, bij welke procedure een advocaat verplicht is, artikel 79 Rv. Ook is meer griffierecht verschuldigd.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 27-11-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:12468

Zaaknummer: 11407987 \ VZ VERZ 24-21

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Incidentele vordering tot schorsing tenuitvoerlegging oordeel in eerste aanleg waarbij perceel aan een erfgenaam wordt toegedeeld, wordt afgewezen.

Tussen partijen – appellante C, geïntimeerden B en D – is een geschil ontstaan over de verdeling van de nalatenschap van A, de echtgenoot van B en de van vader C en D. Tot de huwelijksgemeenschap van A en B behoorden onder meer een woning en twee percelen grond. In september 2024 heeft de rechtbank onder meer één perceel grond toebedeeld aan de zoon D. Appellante/dochter C heeft tegen het eindvonnis hoger beroep ingesteld, naar zij in de toelichting op het incident stelt om dit laatste oordeel aan te vechten. In het incident vordert C dat de tenuitvoerlegging van het vonnis van september 2024 (naar het hof begrijpt: voor zover dat ziet op de hiervoor bedoelde toedeling) wordt geschorst totdat op het hoger beroep is beslist, kort en goed omdat zij meent dat zij een persoonlijk en zwaarwegend belang heeft bij toedeling van het perceel grond. B en D concluderen tot afwijzing van de vordering en stellen dat zij beiden belang hebben bij toedeling van het perceel aan D. Het hof dient een belangenafweging te maken waarbij het oordeel van de eerste rechter een belangrijk gezichtspunt is. In feite betoogt C dat de rechtbank onjuist heeft geoordeeld door het perceel aan D toe te delen. Het hof overweegt dat de argumenten van C een inhoudelijke beoordeling van de zaak vergen. Hiervoor leent een incident zich niet. In dit incident blijft – zo het hof – de kans van slagen van het hoger beroep in beginsel buiten beschouwing. Of het oordeel van de rechtbank om het perceel aan D toe te bedelen juist is of niet, zal pas worden beoordeeld als de hoofdzaak wordt behandeld. Voor het overige heeft C onvoldoende aangevoerd en onderbouwd waarom haar belang bij schorsing van de tenuitvoerlegging van het vonnis zwaarder moet wegen dan het belang van B en D bij de tenuitvoerlegging van het vonnis. De incidentele vordering wordt afgewezen.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 10-12-2024

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2024:7652

Zaaknummer: 200.346.430/01

Rechters: J.H. Kuiper, M.W. Zandbergen en W.F. Boele

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Voor de onderlinge verdeling van de vergoedingen maakt het geen verschil dat een van de partijen na verdeling van de nalatenschappen niet langer mede-eigenaar is van landerijen rondom de molen-opstelplaats, maar enig eigenaar.

Deze zaak gaat over de verdeling van vergoedingen die partijen ontvangen als deelnemers aan een windmolenproject. Partijen kunnen het niet eens worden over de onderlinge verdeling van de geldbedragen waar zij gezamenlijk recht op hebben. Over die verdeling hebben de rechtbank en het hof in eerdere procedures tussen partijen al een beslissing gegeven. In deze zaak gaat het erom of die beslissing gewijzigd dient te worden. In 2021 heeft een verdeling plaatsgevonden van landerijen die door de nalatenschappen van hun vader en moeder gemeenschappelijk bezit van partijen waren geworden. De landerijen zijn daarbij toegedeeld aan appellant X, met uitzondering van de grond waarop een windmolen is opgesteld en welke grond onverdeeld is gelaten. De vraag ligt voor of met de toedeling van de landerijen aan X, hij vanaf 2021 ook aanspraak heeft op een (veel) groter deel van de vergoedingen dan eerder is beslist. In de eerdere uitspraken is de verdeling van de vergoedingen die partijen ontvangen als deelnemers aan een windmolenproject vastgesteld. X meent echter dat deze verdeling moet worden gewijzigd, aangezien de landerijen rondom de molen-opstelplaats aan hem zijn toegedeeld en de aanspraken op zogenoemde strokenvergoedingen verbonden zijn met de omliggende landerijen. Het hof oordeelt dat de aanspraken niet in juridische zin verbonden waren met de landerijen, maar een afzonderlijk actief vormden van de nalatenschap van moeder. De aanspraak van moeder is na haar overlijden deel gaan uitmaken van de gezamenlijke aanspraak die partijen hebben, welke gezamenlijke aanspraak op basis van de rechterlijke uitspraken reeds is verdeeld. De vorderingen van appellant worden afgewezen.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 10-12-2024

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2024:7633

Zaaknummer: 200.331.088/01

Rechters: O.E. Mulder, M.A.F. Veenstra en A.A.J. Smelt

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Door de rechtbank benoemde vereffenaar wordt veroordeeld wegens verduistering van tot de nalatenschap behorende gelden.

In deze strafrecht worden X diverse feiten ten laste gelegd waaronder dat hij, nadat hij in 2014 door de rechtbank tot vereffenaar in de nalatenschap van de overledene is X benoemd, welbewust geld van de erfgenamen heeft verduisterd. Na verkoop van twee woningen uit de boedel ontvangt X namelijk € 87.506,08 op zijn privérekening, waarna dit wordt doorgestort naar de bankrekening van stichting Y waarvan X enig bestuurder is. Ook ontvangt X op zijn privérekening huur en ander inkomen uit de boedel ten bedrage van € 28.690. Op de bankrekening van stichting Y is ook te zien dat er bedragen worden betaald die te maken lijken te hebben met de nalatenschap. Op geen van de onderzochte rekeningen is echter iets te zien dat duidt op een betaling aan de erfgenamen en ook heeft X geen eindafrekening overgelegd. De rechtbank oordeelt dat X welbewust, zonder rechtsgrond, geld van de erfgenamen naar zijn privérekening en de rekening van de stichting heeft overgeboekt. X kon zo als heer en meester over deze gelden beschikken, terwijl hij geen recht had op deze gelden. Dit kan naar het oordeel van de rechtbank worden bestempeld als opzettelijke, wederrechtelijke toe-eigening van dit geld en daarmee als verduistering. Aangezien de erfgenamen grotendeels afhankelijk zijn van de werkzaamheden van de vereffenaar, moet diens betrouwbaarheid verheven zijn boven elke twijfel. De vereffenaar heeft in dit geval het in hem te stellen vertrouwen op grove wijze beschaamd.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 11-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:12988

Zaaknummer: 10/996713-18

Rechters: A. Boer, H.J. de Kraker en J. van de Klashorst

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De tuchtrechter oordeelt dat notaris aan wie een driesterrenvolmacht was verleend niet tuchtrechtelijk verwijtbaar handelde bij de afwikkeling van de nalatenschap.

Aan notaris X is in een gerechtelijke schikking tussen de erfgenamen een volmacht verleend tot het afwikkelen van de nalatenschap van de moeder A van klager Y. In de nalatenschap bevond zich onder meer een woning. In deze tuchtprocedure verwijt Y notaris X dat hij (1) de schijn heeft gewekt partijdig te zijn ten gunste van een broer van klager met betrekking tot kosten die deze broer voor het overlijden van moeder voor haar had gemaakt en (2) de erfgenamen vooraf niet om toestemming heeft gevraagd voor het verrichten van werkzaamheden aan de woning, waardoor klager financieel is benadeeld.

Uit het huwelijk van moeder A (overleden in 2020) en vader B (overleden in 2005) zijn zeven kinderen geboren die ieder voor 1/7e gedeelte erfgenaam zijn van haar nalatenschap. Een van de erfgenamen heeft bij de rechtbank een procedure aangespannen tegen de overige zes erfgenamen. Ter beëindiging van dit geschil zijn de erven in 2022 tot een minnelijke regeling gekomen waarvan door de kantonrechter een proces-verbaal is opgemaakt. Daarin is onder meer vermeld dat de erven een onvoorwaardelijke volmacht aan het notariskantoor X geven om de nalatenschap van moeder A af te wikkelen en dat zij ervan uitgaan dat ten behoeve van die afwikkeling in ieder geval de woning zal moeten worden verkocht. Onder de volmacht aan de notaris valt in dat kader ook een volmacht om een makelaar in te schakelen die deze verkoop zal afhandelen. Ook is geregeld dat gedurende de afwikkeling geen van partijen zonder overleg met de notaris de woning zal betreden of handelingen zal verrichten ten behoeve van de nalatenschap en dat zij hun bevoegdheden in dat kader overdragen aan de notaris, zoals ook bij de driesterrenexecuteur het geval is. De notaris krijgt de opdracht het huis leeg op te leveren voor de verkoop, voor de verdeling zorg te dragen tot het punt dat iedere erfgenaam heeft toebedeeld gekregen wat aan hem of haar wettelijk toekomt. Daaronder valt in ieder geval de bespreking van de kosten die een van de erven, C, aangeeft voor te hebben geschoten, en de kosten die de overige zes erfgenamen aangeven te hebben voorgesloten. In eerste aanleg – ECLI:NL:TNORSHE:2024:13 – oordeelde de tuchtrechter dat nadat de erfgenamen zich over vergoeding van de voorgesloten kosten aan [C] hadden

uitgelaten, de notaris de kosten van C buiten de afwikkeling van de nalatenschap heeft gelaten. Uit een e-mailbericht van september 2023 van de notaris blijkt dat hij in de daarna opgestelde conceptrekening en verantwoording, de kosten van C niet heeft opgenomen. Daarmee heeft X niet onzorgvuldig of partijdig gehandeld. Dat door het handelen van X de afwikkeling van de nalatenschap is vertraagd, is evenmin gebleken. Verder werd in eerste aanleg geoordeeld dat een driesterrenexecuteur de bevoegdheid heeft om alles te regelen rondom de nalatenschap en daarbij geen goedkeuring nodig heeft van de erfgenamen. Op grond hiervan was X gerechtigd ten behoeve van de verkoop van de woning redelijke kosten te maken. X heeft daarbij het verkoopadvies van de makelaar opgevolgd. In eerste instantie waren de aanpassingen in de woning beperkt, maar toen de verkoop van de woning op zich liet wachten, heeft X genoegzaam toegelicht dat hij daarom meer adviezen van de makelaar heeft opgevolgd en daardoor hogere kosten heeft gemaakt. Dat X daarbij te lichtvaardig te werk is gegaan, is niet gebleken. Wel merkt de tuchtkamer op dat het in het kader van transparantie richting erfgenamen, juist als deze niet goed met elkaar door een deur kunnen, aanbevelingswaardig is om een makelaar/taxateur een verkoopadvies/taxatie uit te laten brengen van de woning en vervolgens de opdracht tot verkoop van de woning aan een andere makelaar te geven. Ook is het beter als een notaris van plan is om het verkoopadvies van een makelaar te volgen, daarover vooraf met de erfgenamen overlegt en daarbij aangeeft hoe lang hij bijvoorbeeld van plan is om meubels te huren, om te voorkomen dat de kosten van een en ander onnodig oplopen. Dit is echter van onvoldoende gewicht om X een tuchtrechtelijk verwijt te kunnen maken. Het hof – ECLI:NL:GHAMS:2024:3223 – sluit zich ten aanzien van beide klachtonderdelen aan bij de overwegingen van de Kamer voor het notariaat en maakt die tot de zijne. Het beroepschrift van klager Y, het verweerschrift van notaris X en de verdere behandeling van de zaak ter zitting in hoger beroep hebben geen ander licht op de zaak geworpen.

Instantie: Kamer voor het notariaat in het ressort 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 18-03-2024

ECLI: ECLI:NL:TNORSHE:2024:13

Zaaknummer: SHE/2023/48

Rechters: T. Zuidema en W.F.J. Alderink

Wetsartikelen: